

Резонанс

Збірка поезій поетів Полтавщини

УДК 821.161.2(47753)

ББК 84(4.УКР-4ПОЛ)6

М28

ISBN 978-617-633-164-3

Збірка поетичних творів Полтавщини, що викликають резонанс в душах поетів і укладача. Поети відомі, маловідомі і невідомі. Ті, що друкувалися раніше на Полтавщині і ті, що не спромоглися надрукуватися досі, але об'єднує їх духовна позиція і любов до рідного краю.

На думку укладача, цікаво об'єднати їх разом, бо разом вони є духовною гвардією Полтавщини. Разом вони – сила, команда, що боронить рідний край від бездуховності, сприяє духовному злету, створює і збагачує егрегор Полтавщини.

Укладач – Наталія Буцька.

Художнє оформлення – Ігор Лотиш.

Зміст:

1. Переднє слово
2. Артющенко Таїсія
3. Бойко Марія
4. Булах Михайло
5. Віценя Лідія
6. Вовченко Галина
7. Гарін Федір
8. Голобородько Тамара
9. Данилейко Володимир
10. Дениско Ганна
11. Домашенко Тетяна
12. Дорогавцева Наталія
13. Дорошенко Валерій
14. Жовнір (Близнюченко) Наталія
15. Захарченко Віктор
16. Ковтун Олександр
17. Козіна-Люта Ольга
18. Кревська Ганна
19. Криклива Оксана
20. Кульчинський Микола
21. Лис Ванда
22. Максимов Микола
23. Мироненко Зінаїда
24. Нікітін Тарас
25. Овдієнко Людмила
26. Олексенко Зінаїда
27. Ротач Петро
28. Сліпцов Володимир
29. Сазанський Анатолій
30. Сольоний Віталій

- 31. Стешенко Іван
- 32. Чепіжний Віталій
- 33. Шанько Григорій
- 34. Фурса Наталка

Резонанс

Як діє резонанс?

Не можемо збагнути:

Яка це сила світ руйнує?

Який Творець його будує?

Чи може, саме резонанс?

То, може, й людство його прагне –

Бо так все хочеться пізнати,

Все зрозуміти, всіх любити,

Ростити крила і літати!

Літати в безміж – запалати,

Як та свіча, що між дзеркал,

Чи той вогонь, що не згасає

І є життя, є сенс буття...

Валерій Дорошенко

Переднє слово

Поезія – це особливий вимір мистецтва. Як відомо: поезія і проза є антиподами, але чому? І відповідно, є й прихильники цих різних жанрів літератури. Проза пишеться неквапом, поволі, помірковано, а в поезії – миттєвий злет душі, злет кудись за межі земного буття, назустріч високим відвічним істинам, що були, і завжди будуть і в часі, і в просторі. Поезія і музика досить близькі по духу. Як на мене, існує два різновиди поезії – поетичні твори і вірші. Вони, як птахи злітають над буденщиною. Одні високо в вирій, а інші, як горобці, невисоко.

Ця збірка поетичних творів саме таких, що народжені українськими поетами Полтавщини останнього століття. Творів, що ніколи не постаріють і мають жити довіку. Звичайно, це суб'єктивна точка зору, у кожного свій резонанс на співвідчуття читача і поета. Саме резонанс душ робить поезію безсмертною в вічності. В цьому його, резонансу, високий сенс. Образно це виглядає, коли віддзеркалюються свічки з-поміж двох дзеркал. Тож є сенс

заглибитися в поетичні твори і знайти свій власний резонанс. Задля цього і створено цю невеличку антологію поетичних творів Полтавщини.

Поети пишуть свої твори, бо душа просить. До того ж, душа мріє бути почутою, увійти в резонанс з душами своїх читачів і створити свого роду не тільки односторонній, а й духовну єдність. Друзі по духу – що може бути краще? Духовна єдність, по великому рахунку – це мрія спільноти, це те, що згуртовує людей в народ. Мета цієї збірки поетичних творів – зібрати разом поетів Полтавщини, а як виявилось по ходу діла, їх дуже багато. Вони такі різні, але разом створюють духовну панораму. Звичайно, кожен з поетів і поеток мають власну індивідуальність. До того ж, досить обмежені можливості в укладача і, найперше, не створити поетичну антологію на 2 – 3 тисячі сторінок, а обмежитися лише стома-двомастами. І на перший план виступає оце «а судді хто?». Від цього нікуди не подітися. Я зроблю свою антологію, а ви робіть свою, але так, щоб книжка стала панорамою поезії.

Звичайно, «нельзя объять необъятное», як кажуть росіяни.

Духовний резонанс, як резонанс, взагалі здатний творити духовний злет людини. І що може бути кращим за таке об'єднання душ? Дружба, особливо, коли вона надихається високими духовними істинами – честю, совістю, справедливістю, людською гідністю. Це запорука виникнення любові, тієї любові, що «ніколи не перестає». І тут не головне, щоб друг був єдиним. Дружбами теоретично можуть бути всі живі істоти на землі. Але то ще не так скоро. Адже немає нічого ціннішого за любов. В коханні лише «єдиний» має сенс, і то тому, що йдеться про його фізіологічну складову – боротьбу за продовження роду. Але від кохання до любові – складна духовна дорога, і на жаль, не так часто закоханим вдається її подолати.

З іншого боку, без кохання може вирости лише дружба. Кохання з часом переростає в ніжність і дружбу, або ж...

Є ще одна особливість цієї антології: поетичні твори не мають ієрархії. Вони подаються на демократичному принципі. Укладач свідомо обмежується лише ім'ям та прізвищем автора твору, роком народження, не зупиняючись на інших біографічних і літературних переліках його досягнень – всі рівні: і

початковці, і маловідомі і навіть дуже відомі. Кожен твір, що послано в поетом в вирій Ноосфери, без «ієрархії», адже в вічності її немає. Всі – рівні.

Наталія Буцька

Таїсія Артющенко
(14 травня 1946 року)

Ми не маємо права

Чи правильний то клич: з ганьбою відступить
І здать без бою ворогу Донбас?
Мовляв, тоді могли б усі
Позбутися війни і чвар всіх і образ.

Чи ж можна між війною і ганьбою вибирать?
Один із мудреців мав відповідь одну:
Той, хто державою захоче торгувать,
То матиме ганьбу і матиме війну.

Чи ж маєм право ми здать ворогу Донбас,
Коли найкращий цвіт поліг наш у боях?
Згори, з святих Небес він дивиться на нас,
Чи не зганьбили ми жовто-блакитний стяг?

За що стоять герої?

На нашій горі, бідах і смертях,
На щирості, яку їм не збагнути.

Ми ж знов долаєм на Голгофу шлях,
Як йшли колись на бій отой під Крути...

Ми духом сильні, але мало нас
Супроти ворога, жорстокого і злого,
Своїм життям тримаємо Донбас...
Прийди ж, Європо, нам на допомогу!

Нам на роду написано: стоять,
Приречені вмирать ми, як герої.
Ідуть сини у бій за раттю рать,
Європу прикриваючи собою.

Марія Бойко

(26 грудня 1976 року)

Він пішов добровольцем,
Коли не було ще наказу.
Він пішов добровольцем,
Бо серце дало наказ.
Він не був на війні,
Не стріляв бойовими ні разу.
Він пішов добровольцем,
Бо такий нині зболений час.
Він пішов добровольцем,
І за ним зголосилася сотня,
А за тими безстрашно
Однострій тисячі одягли,
Він пішов добровольцем,
Аби ви не лишились самотні –
Мати і Україна,
Аби ви у безпеці були...
Він пішов добровольцем
Проти пекла скажених «градів»,

Без броні та кевлару,
Жовто-синій накинувши стяг...
Міг би просто лишитись,
Та він не послухав поради,
Ради віри та миру
Не рахує щоденних звітяг.
Повернеться останнім,
Бо молились за нього уперто,
Посивілим завчасно
Переступить нарешті поріг.
Переміг у двобої
На війни із підручними Смерті!
Він пішов добровольцем,
Бо інакше вже жити б не зміг...

Михайло Булах

(28.11.1938 – 13.10.1979)

Суттєвий етюд

У ворогів немає друзів,
А в друзів – є все ж вороги!
І я комусь недорогий,
І хтось не милий моїй музі.
Борщі закиснуть у горшках,
Порвуть супони дикі коні.
Та я в своїх терпких руках
Нестиму друзів тінь
До скону.

25.08.1968

Якщо вже сум – то тільки за прекрасним!
Якщо вже сміх – то лише з глупоти...
Цьому закону
я життям
поклявся.

Якщо ти друг,
То поклянись
І ти.
6.09.1968

Свідоцтво про шлюб

Не міг і дня...
Без неї – ні хвилини
Сміятися, кричати і мовчать.
Обом до ніг щоб – стежка тополина.
Вона –
Не знала в світі більш нічого!
Аби щоб поруч – та його хода,
Аби той чуб, єдиний, буйно-чорний,
Що з-під кашкета завжди вигляда.
А потім батько супився і дувся,
Казав обом: «така настала жисть,
То годі дівувати тобі, Дуся,
Ти, шалопут, законно одружись...»
Стояли під вінцем, під хмільним тостом
Веселі й раді... Потім стало сумно:
Вручала тітка їм про шлюб свідоцтво –
Узяв закон святу любов під сумнів...
20.09.1968

Краса є там, де зими білі,
Де весни зелено-широкі,
Де півники
В траві розбіглись
Де мовкне місяць товстобокий.

Краса є там, де між хлібами
Снують дзвінкову пісню коси,
Де сходить вересень грибами,
Де грудень
В димарі голосить.
Краса є там...
Краси немає,
Де пурпурово-паперові
З стіни хтось півники знімає
І хвалить їх красивим словом.
22.09.1968

Затемнення Сонця

Немає світла більшого за сонце,
Як сходить, о полудні, як заходить, -
Казали мати, що воно найбільше.
А в мене сонце – моя совість!
Сьогодні бачив сонячне затемнення –
Був, чорну шибку на свічі зробив.
Як дивно й гірко
Дивитися
На сонце
Крізь чорне скло...
А в мене сонце – моя совість!
Як дивно й гірко,
Що хтось дивиться
На моє сонце
Щоденно
Крізь чорне скло.
Немає світла більшого
Я дивився на сонце крізь чорне скло,

Наче хотів на хвилину стати сліпим,
Та ж у мене сонце – моя совість!
23.09.1968

Є три кити
(мої кити)
В бездушші й лагоді негрішні!
І хоч хоти,
Хоч не хоти
Вони
Лиш для невіри грізні;
Вони для зради палачі.
Вони для роздумів причина...
Стою
На їхньому
Плечі!
Вони –
Це совість,
Мати,
Батьківщина.

За Сковородою

Усе навкіл – життєйська суєта:
Того за стіл, того на стіл посадим,
Бо є крім честі ще й моя посада,
Хоч не вона в житті моїм свята...
Колись навчав Грицько Сковорода
На передзвін золочених регалій
І торбу приладнавши під книгарню,
У межилюддя з костуром подавсь.

Таврійський вітер бавивсь бородою –
Ніщо йому до тронів і посад! –
І став Сковорода
Сковородою,
Бо не вернувся злякано назад.
Іти – то йти вже вічно до людей!
Ділити з ними радощі й тривоги.
І не посаду – честь беру в дорогу,
Нехай вона до вас лише веде.

Доля – не дуля
З трьох пальців не скрутиш...
Доля – це радість, це біль, це і скрута.
Доля – це пошуки знахідки, втрати...
Доля сильніша
За будь-який трактор.
Часто ми з долі закручуєм дулі,
Скручена дуля – лише у дурня.
Доля – це воля,
Це здійснене право.
Доля тоді, коли доля – це правда.

Скільки
Травнів
Живе
Пісня?
Скільки
Липнів
Живе картина?

Скільки?

– сто

Віків

Ти житимеш після

Після себе,

Якщо ти –

Людина

Дидактичний вірш

Жити чесно – важко, так красиво ж!

Жити чесно – це є думать вголос.

Жити чесно – означає: бути сильним

І тоді, як серце розкололось.

Чесно проживи життя, Михайле!

Обсміють тебе, ти знай, обгудять,

В очі брехуни тебе похвалять,

А за очі – виллють цебри бруду.

Як в душі твоїй забачать рану,

Не подумай, ні, що перев'яжуть.

Вірою живи, що пізно – рано

Твої рани

Заживуть

На м'язах!

Вірою живи, своєю честю...

Пам'ятай: є люди чесні й путні –

Лиш вони, причетні

До будови комунізму

У майбутнім!

Лідія Віценя

(9 листопада 1954 року)

Іду вулицею і розмовляю з Господом
У ритмі білого вірша –
Заримовані молитви звучать нещиро,
Навіть «Отче наш», найвища з поезій,
Є найдосконалішим верлібром
Не знаю, чи Він мене чує,
Але сподіваюсь на те.

Я розмовляю із Господом,
А моя голова тим часом
Про земне, про дрібне думає.
Хто ж тоді у мене молитву читає? Хто є я?
Мабуть, справді – то моя душа
І їй голова не потрібна.
А душу Бог бачить і чує.

Тіло моє зносилося,

І, може, колись
Він дасть мені інше – молоде й красиве,
А разом із тим
Й іншу голову, що навчиться
Не думати про дрібне,
Коли душа моя молиться...

Не питай мене, що таке вірші.
Ти не знаєш? І я не знаю.
Щось таке, без чого ми інші.
Смертні – без обіцянки раю.

Ранок

Хвилі в мереживі білім
Тихнуть, збудивши живе.
В краплях роси на камінні
Хмарка самотня пливе.
Вітер Поету читає
Море таємних листів
Пишуть поети до Раю.
Випросять, хто що хотів.
Кожен кладе на могилу
Свій камінець – папірець.
Кожен утверджує віру:
Смерть – то іще не кінець!
Ближче Поету до Бога,
Ближче до раю – з вершин.
А до Поета дорогу
З тисяч долає один.
І на вершині зітхають

Всі, хто піднявся, усі:
Де я шукав собі раю?
Ось він – у вічній красі!

Майдан

Майдан, Майдан
О, як забилося серце
Із серцем поруч! Вогники живі
Живих збудили – мов кохання перше,
Немов почутий вперше «Заповіт!»
Майдан, Майдан...
Твій хресний шлях – крізь зраду,
Але не страту! Синім не горить
Вогонь любові – він палкий, як правда,
Гарячий, як почутий «Заповіт»!
Майдан, Майдан...
Усе, що не продажне
Явило світові свій чистий цвіт!
Майдан даровано як тест на справжність
Усім, хто ще цитує «Заповіт»
Майдан, майдан!
Спали у помаранчі
Кордони між сердець, збуди усі!
І мертвих, і живих...
В своїм оранжі
Спали наш гріх –
Вражду поміж своїх,
Майдан...

Весняні враження

Цей березень – мов промінь із імлі
У місті оповитому туманом,
Мій вітре, мій пресвітний отамане,
Невже ми дожили? І ожили?

Невже ми дочекалися тепла
Того, що вже без нього спорожніли
І оніміли душі, і змаліли –
І мимо річка Вічності пливе?

Скресає крига. Й серце прозріва.
Ми ж не дарма Тарасового роду!
Потроху відчуваємось народом,
Майдан в тумані «Заповіт» співа.

Ще

Ще сосни сонні на осонні лісу,
Ще сонечко просвічує завісу,
Ще сіється сніжок із хмари – сита,
Ще березень, ще все очам відкрито.

У лісі, у державі і в окрузі
Ще наскрізь видно ворогів і друзів,
Ще їхніх душ не застує завіса,
Ще ми усі, як ці дерева з лісу.

Оголені у мріях, не зігріті,
Ще наше сонце не було в зеніті,
Ще на землі своїй ми всі чужинці,
Тому, лише тому, що – українці.

Дерева сонні на осонні світу
Ще ми не дочекались «Заповіту»
Гряде весна, а ми іще дримаєм,
Себе шукаєм. І себе не знаєм.

З тобою легко - ти вода
В тобі течу рікою
І береги мої, і даль
Освячені рукою
Що береже, що стереже,
Що голову прихилить.
Вода з водою – нас уже
Нічого не розділить.
Вода з водою – течія,
І в ній не помічаєш –
Ти мій, чи більше я твоя –
Вона усе рівняє.
Одна стихія – щедрий дар,
Що випада нечасто.
Виходить сонечко з-за хмар –
Всміхнутись нам на щастя.

Вік XX

Чи кам'яна, чи зкам'яніла,
Одна, гуляючи в саду?
Стоїть собі фігурка біла,
А я іду, а я ще йду –
Біжу крізь сад, перебігаю

Крізь сяйво росяних дерев,
І мовчки в темряві минаю
Чийсь твір камінний, не шедевр.
Ну, хто її отак поставив,
На обивательство прирік?
А втім – така струнка постава...
Камінна баба, скульптор – вік.
І чимось так вона жахає –
Мов скам'яніла від біди,
Мов здалеку мені гукає:
– Не бігай тут і не ходи
І не пускай дитя від себе -
Ні в сад, ні в світ не відпускай.
Цей вік жорсткий – кара з неба,
Й добра від нього не чекай!
... Чи кам'яна чи скам'яніла
Понісни в сад свою біду.
А я біжу. Я майже встигла
У ХХІ. Я все жду
Не кам'яного – золотого.
Щоб заблукать в його саду.

Небесній сотні

Коли цю дамбу рознесе вода,
Покликана із ночі солов'ями,
І верб травневих росяна хода
Зеленовіттям потече за нами –
Оглянемося, стишивши порив,
Але не пошкодуємо нітрохи:
Уже по той бік дихають вітри –

Уже по той бік затхлої епохи
І нам туди, де в небеса вода
Впадає, щоб повернутися дощами.
Здригнеться ніч від зоряних ридань,
А ранок нам пробудить солов'ями
Усе по колу – котра вже з епох
Оплачена життями. Черга наша
Йде по Тисині, як по тверді Бог
І причащає Вічністю із чаші.

Галина Вовченко
(24 березня 1957 року)

Докір

Я чорний колір. Завважте, чорний.
Не просто – темний, тим більш брудний.
Я пізнє поле. Я перший ворон.
Який звіщає прихід весни.

Я фрак маестро увесь відвертий,
І любі очі – без дна і меж.
А ви з'єднали мене зі смертю,
Зв'язали крепом. Не розірвеш.

Здалося людям: біліші будуть,
Коли, до Бога йдучи на суд,
Вберуться в чорне.
О, люди, люди,
До Бога дійде лиш гола суть.

Насправді, з відчаю не плачуть.
Сльоза – то тільки ще межа.
Сльоза нічого ще не значить,
Вона, буває, і щеза.

...Бо люди з відчаю вмовкають.
І то вже дійсно бідам край...
Аж звідти мало хто вертає.
Хоч ти гукай,
 благай,
 ридай.

Війна, війна... Іде війна.
І в кожній хаті, в кожному серці
Душі натягнута струна
Пекучим болем в стіни б'ється.

Кінця не видно і не чуть
Цій аномалії стосунків.
А миру ж бути. Миру бути!
І дай-то Бог, щоб хоч для внуків.

грудень 2014 рік

Дежав'ю не минає,
Триває. Найстрашніше, що звичним стає.
Чи вже стало? Ой, люди, не знаю,
Як те витрима серце моє.

Та й чи витрима:

Чи в каменюку
У тверду не спресується вмиль?
На шматки
Не розірветься з муки?
Як-то, Господи, день цей болить

грудень 2014 рік

Федір Гарін
(1914 – 1998)

Правда

Ще не обходиться без драм

Життя – від космосу до грядки.

Життя – воно і є життям,

Де ні кінця, ані початку.

Де кожен дума про своє

Пісні по-своєму співає...

Але в людському серці є

Таке, що з іншими єднає.

...

За правду вигоди не жди,

За правду можна і загинуть.

І в час нежданної біди

Будь правдолюбцем Батьківщини.

Коли ж у чомусь уступив,

Коли обставинам скорився,
То знай, що від помпезних слів
І попіл навіть не лишився...

Бува, поети
 сперечаються до сліз
Взаємно не сприймають
 власні Музи,
А сходяться чи зійдуться колись
У серці читача
 як кращі друзі...

Я знаю одного: бездарність,
А дуже любить популярність.
Впаде на землю, галасує:
– О, рідна земле! – Аж цілує...
Та скося погляда:
чи хто його фотографує?

Краєзнавчий музей
Розповідають експонати
Про все, що є в краю моїм.
І я задумливо і свято
Сприймаю цей музейний дім.

Дім, схожий на народну казку,
Де грає барвами всіма
Проста полива опішнянська,
Подібної якій нема.

Мозаїка з барвистих квітів,
Як на мисках чи куманцях.
А ще старі герби повітів.
А ще чумацький битий шлях.
...

Обрії

Від чого робиться так сумно,
Коли в кімнату цю зайду?
Не люди і не їхні думи,
А речі якимось на виду.
І кожній з них я ахат' мушу,
Хоч знаю істину просту,
Що борються тут не за душі –
За холодильник, за тахту.
Для чого їм і шум осики,
І обрії далеких хмар?
Цікавляться, а чи великий
За вірші маю гонорар...
Я, зуби стиснувши до хрусту,
Лиш кину: – Буде на костюм.
Зробилось в грудях пусто
пусто.
Мов ні ракет нема, ні дум.
А є ж і думи, і ракети,
Є проліски,
натхнення,
бій.
Коли невпинний мозок твій
Охоплює усю планету,

А не кімнату й речі в ній.

У кожного свої незгоди,
Удачі в кожного свої.
Та вслухайтесь, як соком бродять
Журби березові гаї.

Журби – по сонцю над ланами,
По першій молодій траві
Мов край квітучими садами –
Любов'ю душу оповив.

Бо що людина без любові,
Без подиву перед життям,
Яка не розуміє мови,
Природи, що всміхнулась нам.
...

Подив

Давно уже з юнацьких вийшов літ...
Але щодня мене дивує світ
І тихий плескіт рідної ріки,
Де хвилі, мов поезії рядки.
...

Дивує і краса

бджолиних трав

Дивують навіть написи й реклами
А ось художник Горобець Павло,
Щоб ми відчули ранішнє тепло, –
На полотно звичайне переніс

Димком повитий надворсклянський ліс.
Усе це так... А що ж я сам зробив,
Щоб на землі

було ще більше див?

Щоб слід

хоча б маленький залишив?

Хто б я не був –

Міністр а чи лісник...

Ах, як у небі жде нас молодик!

Роздум

Синіє Ворскла... Ліс ген-ген синіє...

Синіє небо... Синій блиск очей...

І місяць опускає сині вії

Хмар, обважнілих роздумом ночей.

Ну, а без хмар, хай іноді і грізних,

Дощам не бути, врожаям не быть.

Кажу я не про себе – про Вітчизну,

З якою ми важку проходим путь.

Пустеля

Була отут колись березка,

Що відкривала всім секрет:

«Мене садив Андрій Малишко,

Андрій Самійлович. Поет.»

На місці тім звели оселю

Берізку знищили... І ось –

Заасфальтовану пустелю

Мені побачить довелось.

І про поета пам'ять зникла,
А ми, немов сліпі кроти...
Андрію, друже мій великий,
Прости за злочин нас, прости.

Тамара Голобородько
(14 жовтня 1953 рік)

Невістка

Мов обридлу в горлі кістку,
Я думки ворошу, ворошу:
Син у дім приведе невістку –
В нашу хату – людину чужу.

Чи ж я мати була – недбайло?
Чи ж те я варила-пекла?
Що отак – ну ні сіло, ні впало –
Треба вже старостів засилать.

Ти ж і дому не будеш триматись,
Бо тобі оженитись аби!
Ну, посадиш її серед хати –
Що я буду із нею робить?

На подвір'ї відтюкали гості,

Мов отарою збита трава.
На невістку позиркую гостро:
Бач, як вдома! Ввійшла в права.

Усміхаються вимиті вікна,
Бубонить щось під кришкою борщ.
Відпочинку не знає і віник.
За таким чоловіком – чого ж!

Мов метелик, тими руками.
Молода та швидка, беручка.
Зупинилась край столика: «Мамо...»
Так говорит лише ...
дочка.

Шукайте Бога

Шукайте Бога не в астрономії,
Не в наукових томах товстих.
Бог – не живе у тісноті розуму –
Бог лиш серце може вмістити.

Бога шукайте не у дискусії
Із мудрим світу – це марний труд.
Не поклоняйтесь мертвим ідолам –
Бог не живе у творінні рук.

Шукайте Бога хвилини кожної,
Хай протестує гріховний світ.
Шукайте Бога. Допоки можна ще
І кличте в серце. Ще близько Він.

Ровесницям

Сестри милі!

Вже серпень минає і літо минає.

І згаса краса і ніжна врода,

Мов цвіт облітає.

І вже вкотре любов не до мене іде, обминає...

А печаль все частіше до серця мого завертає.

Милі сестри!

Вже осінь багряна невчасно і рано.

Нас гукають «Бабусю!»

І давно вже не кличуть «кохана!»

І заснуть не дає то хвороба, то сум, то робота.

А душа завмирає, чекає чогось. І чого б то?

Сестри милі!

Хоч серпень минає. І літо минає.

Хоч згасає краса, й давня врода, мов цвіт облітає,

Та не гасне любов, котра віку і міри не знає.

Котру холод років, ранній сніг сивини не спиняє.

Не журімося, сестри!

Усе в цьому світі минуще:

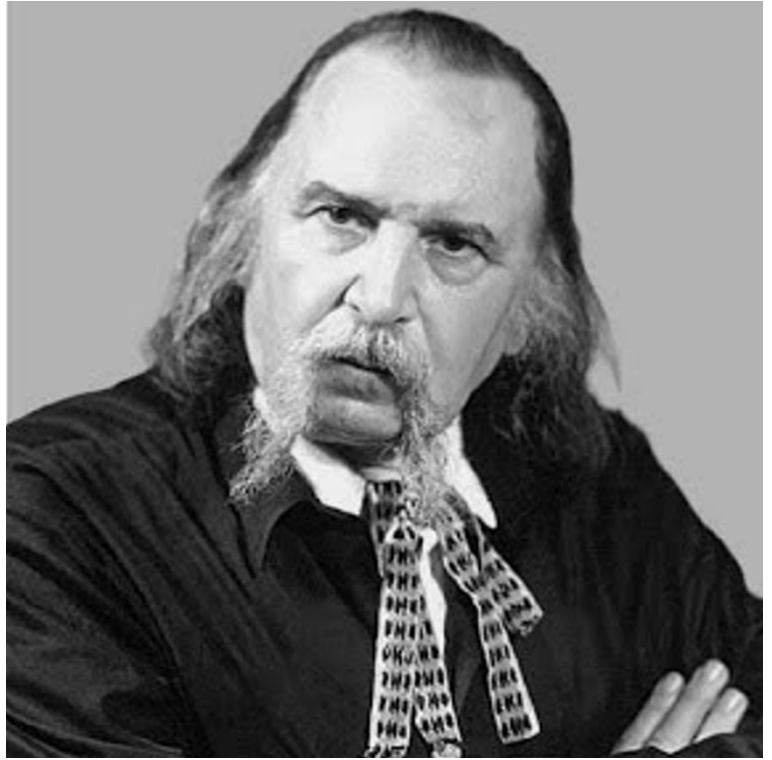
Не до віку із нами ні щастя, ні радість, ні біди.

Тільки Божа любов незнищенна вівіки і суцця –

Відкриваймо їй серце і безмежно любімо.

Любімо.

Володимир Данилейко
(1926 – 2017)

Задзвени, Україно, дзвонами!

Задзвени, Україно, дзвонами!

Засвіти на весь світ зорю! –

Золотими, новими законами

Стань із лихом і злом на прю!

Проти гвалту, природи й людини

Проти псевдосупільних меж –

Задля світлої, Божої днини,

Задля втишення бур і пожеж.

Без холуйства і більшовизму,

Без облудних союзницьких пут

Вибудовуй українську Вітчизну,

Рай утвориш не десь, а тут!

Правом вільної щирої акції

У Європі, у всіх на виду
Визначайся за покликом нації –
До свободи торуй ходу.

Ох, свободо! Всі тисячі років
Україна до тебе йде:
Не злічити арійських кроків –
Хід історії в жилах гуде!..

Світославна Трипільська культура...
Вікономні кургани степів... –
Все ввібрала вкраїнська натура,
Для Вкраїни наш час настав.

Встань, державо і Бруса і Кия!
Оживи, Володимирів клич!
Ярослава соборна Софія
Світлом сяє до нас із сторіч...

Булаво громовержця Богдана,
У несхитну видзвонюю вись
І надіє, Мазепою дана,
Оksamитом небесним зведись...

Задзвени, Україно, дзвонами!
Поверни на наш світ зорю!
На сторіччя новими законами
Стань за право і правду на прю!

Кладем граніт нової України
Кладем граніт нової України,

Берем на плечі світ своїх ідей –
Ані орда, ні грек, ні іудей
Не розруйнують вже ції Раїни!
Вона міцна, мов диво-піраміди,
Вона суцільний генетичний код. –
Прадревній український наш народ
По цім граніті у прийдешнє піде.
І оживе душа, у тілі скута,
І слово огласить довкружний мир, -
Й ментальність Неба – наша м'ята-рута...
Прородяться крізь товщі лихоліть
Дівочі перса і юнача звага –
До українського така жагуча тяга,
Що чужинецьке згине мимохідь!
Відкриються в наш світ арійські очі,
Спечуть хліби Новітні орачі,
Візьмуть в дорогу посохи пророчі.
Буття народу стане справжнім раєм,
Весь край завітне Божими людьми:
Змахне Вкраїна дужими крильми –
Небесна вись веселкою заграє!..
17 листопада 1994 року

Ганна Дениско
(25.1.1949)

Балада про середній рід – з обітницею на додачу

З дитячих літ навек запам'яталось:
Нам батько про чужі розказував краї,
І що його там в мові здивувало –
То лише два роди.

А ми були малі,
І нас з братами геть розхвилювало,
Що десь чомусь, за тридев'ять земель,
Лоша був «він», а не воно.

Брикалось
Відтак воно по-іншому, інакшим і росло.
До нього вже так просто не підступиш,
Шкоринку так безпечно не даси...
Лоша був «він», і втратило від цього
Воно немало милої краси...

О незбагненне, о правічне – рідне Слово!
Не ми тебе – Ти нас сталиш чи гнеш.

Ти нам болиш, Ти нас лікуєш, Мово,
В шалений світ проводирем ведеш.
Ти, я, воно... Мале, білоголове...
Промінчик світла... Сонечко ласкаве...
Спасибі, Мово українська, що закони
Ти трьох родів нам щедро дарувала!

Лиш жаль, що час цю нашу ніжність нищить,
Жорстокий вік – жорстокосердя множить,
Спасибі, Мово українська, що закони
Ти трьох родів нам щедро дарувала!
Лиш жаль, що час цю нашу ніжність нищить,
Жорстокий вік – жорстокосердя множить,
І рід середній мусить їх триножить –
Це хамство, зраду й плазування нище.
І замість ніжних *серденьок* і *сонечок*,
Лошаток, і *пташаток*, і *звіряток*
Уста мої тепер усе частіше
Щось зовсім інше мають вимовляти.

І до здорових кабанярів тлустих
Доводиться середній рід вживати:
Це *падло*, це *убоїще*, *звірючище*,
Скотинище, *громило* дурнують...
А у бабусі ще було *невлімище* –
Ото вже над проявами проява!
Це щось таке, що й працювати не вміє,
Та ще, мов жаба, воло надуває.

Мурло неграмотне, тупе злодійське *кодло*,
Бандитське *шобло*, що запанувало,

Якби тебе нарешті *пекло* взяло –
Я б рід середній кілька років не вживала!
Казала б небеса, де мовлю небо,
І хлопчик, дівчинка – замість *дитяти*...
Аби лише не довелося знову
Це *падло* на нових падлюк міняти.
1979, 2010

Усе життя усовіщаю хама.
А він не просто хам – він підлий вбивця!
І лицарів святі й печальні лиця
До помсти кличуть: «Дочко, не прощай!»

І так пече окрадений цей рай
І свіжа Чорноволова могила,
Що чую, щоб то денно не робила
Чийсь тихий голос: «Сестро, не прощай!»

Молитись далі за прозріння хамів,
Що роблять посміховищем твій край?
І дочекатись, щоб вже власні діти
Тебе благали: «Ненько, не прощай!»

Прости, Всевишній, але вже ніколи
Не вимовлю, «Жорстоких врозуми!»
Хам, що убив, не має більше права
По цій землі ходити між людьми.

Український романс

Ми упали в сніги.

Наші очі викльовують круки.

А нащадків навчать,

як співати тим крукам хвали.

Україно, живи! —

простягаємо зранені руки,

Україно, прости,

що від ката тебе не спасли!

Боже нив і дібров,

наші душі до Тебе у леті.

Боже, Матір Вкраїну

хоч Ти заступи і спаси!

Нас укрили сніги —

і хорунжих, і просто поетів,

а її ще терзають

московські розлючені пси.

Ми конаєм в снігах...

Нас підступно ударили в спину

комісарський наган

і незгода у хаті вітця.

Україно, прости, —

хоч ми впали, та бились до згину

із тими, що хотіли,

щоб крові не було кінця.

Ми zostались в снігах...

В Київ сунуть нові муравйови.
Хоч були ми орли,
наш онук-яничар розпина.
Україно, устань,
дай зневіреним сили й любові,
Україно, прости, —
коли є ще за нами вина.

Пом'яніть нас усіх.
Ми увійдемо в Божі оселі.
Ми за вас Його будемо
денно і нічно молити —
За зчужілі міста
і засипані стронцієм села,
За усе, що так тяжко
українському серцю болить.

Ми упали в сніги...
Пом'яніть нас усіх...

CREDO

Ви собі там як хочете.
А я – вірую
В Отця
і Сина,
і незнищенність Духа –
Вірую
В матір мою пречисту,
Смагляволицю Марію –
Вірую

В черствий шматок насущного
Навпіл поділений –
Вірую
І в усі діла Ісусові –
Вірую
Кажуть, що міг хлібиною
Людство нагодувати.
Що ж, хіба так важко –
Дати хліб людям, коли він
У твоїх руках?
Прийшов би якийсь чудотворець
В моє село в тридцять третім
Став би посеред току,
Куди стягають збіжжя
Із проскребованих хат, –
Став би і помолився,
Заповіді повторив:
Що перша заповідь –
все оддай!
Що друга заповідь –
сам здихай!
А Божа заповідь – жменю вкрадь
Дітям своїм опухлим!
Як вони тоді вижили –
В те мені й досі не віриться...
Вірую тільки в ненависть,
Що спопелить фарисеїв.
Вірую тільки в правду,
Ту, що тоді не добили,
Ту, що dokonують нині
Ситим холуйством і лжею

...Ви собі там, як хочете,
А я – вірую! У стороп'ятий народ мій.
У Воскресіння світле.

У Загрунівці

Було — літали НЛО щоосені,
І страх, і радість викликаючи у дітвори.
Тепер в холодну хату і прибульців не запросиш,
Не те що родичів...

Поплинуть із гори
Сніги такі глибокі, як в дитинстві —
На балці буде справжній кригохід!
...Уже в дворі побачить не судилось
Ваш, Матінко, хоча б одненький слід,
Слідочок...

Смужку світла із віконця
І рідну постать побіля стола.
Даремно з хмари визираєш, Сонце:
Та, що тебе несла нам, — в Вічність відійшла...

2010 р.

І ти відкинь зневіри злі...

Невисповідані гріхи
Обтяжують і душу, й серце,
І знемагаєш ти у герці,
І нахабніють вороги.
Та вже Великдень на порі,
Весна в віконце твоє стука...
І ти відкинь зневіри злі

В ім'я Отця, і Сина, й Духа.

Тому сорокаріччя...

Тому п'ятдесят...

Тим тридцять...

Від ювілеїв поезію

В суціль залива єлей.

Пегасові дозволяється

Самокритично хвицьнуть –

Якщо не підстьобне слави

Виморених коней.

І хтось перед образом жінки

Падає на коліна.

І хтось перед пам'яттю друга

кляне лицемірний вік.

І хтось присягається синові,

що не зрубає калину

і не забуде стежку

до материнських віт.

Той виколінкує прощення

(грішитиме з легшим серцем?).

Той приколише совість.

А той відшукає лист

і в ньому – адресу, забуту

надійно в міщанськiм кубенці.

(От написати б завтра...

Та завтра ніяк – колись...)

Собі на сорокаріччя...

на п'ятдесят,
на тридцять...
Самобичування – пошесть –
Від самозмилювань
Пегасові дозволяється
самокритично хвицьнуть,
А більшого... Більшого,
хлопці
ні чином, ані грошима,
ні затишком тихих дач?
О, де ви
 ін-те-лі-ген-ти
з Ісусовими очима?..
Вкраїно моя Магдалино,
За ким твій невтішний плач?

Я дерево інакше

А я хочу тягнутись до неба.
Не тому, що я краще, ніж інші
дерева.

Я просто інакше дерево.

Єлена Камбурова

Я не кремлівська «йолка», похмура бранка долі,
Й не «івушка», що гнеться в покорі і тремтить.
Я геть інакше дерево, що виросло на волі,
Задивлене у небо, де гордий птах летить.

А ви здирати кору із мене узялися
(на лапті, бачте, лика в Кучково* не стає),
Та із землі української так соки полилися,

Що моя крона неба й сонця дістає.

Не краще я й не гірше у пралісі зеленому,
Та я інакше просто. Змиріться, врешті, з цим
Й не суньте пилку «дружба» до мого гай-дому,
Бо скличу всіх чугайстерів і мавок, й лукашів.

Сховав лукаш сопілку, взяв автомат, гранату,
І мавка-волонтерка йому допомагала,
А мати сітки в'яже. Син жде: «Вертайся, тату!»
І дядько Лев пожертви збира і відправля.

Стають до мого війська і кіборги-чугайстри,
Йдуть ліс наш захищати, красу і правду нашу,
Щоб ваших короїдів в Тартар Запало Нараво...
Я виросла на волі! Я дерево інакше!

*Кучково – перша назва Москви.

Тетяна Домашенко
(3 вересня 1954 року)

За любов, що мене зродила,
За любов, що мене зростила,
За любов, що вела по світу,
За любов у душі зігріту,
За любов – з висоти творіння,
За любов – з глибини терпіння,
За любов від початку віри,
За любов без кінця й без міри,
За любов, що не жде оплати, –
Я готова життя віддати.

Мені у душу веселка упала.
В моєму серці сонце зійшло.
Я так любила, я так кохала,
І щасливішої не було.
Було так світло, так кольорово,

Так щемно-солодко до забуття...
Яка цілюща сила в любові!
А в нелюбові – лиш забуття.

Із «Лісової пісні»

У казку лісову на мить полину
І Лукаша покличу уві сні,
Хай обирає Мавку чи Килину
А пісня хай лишається мені.
Мене зліпив Бог з Мавки і Килини,
Небесного й земного дав сповна
І все життя я борсаюсь між ними –
Є дві душі, а я у них одна...
О, цвіт калини, листячко зелене,
Краплини болю – кетяги сумні,
Я знаю, що Килина не для мене,
Але і Мавки не сягнуть мені.
Так і живуть удвох у вічному герці,
Обидві напросилися в цей вірш...
Чим меншає Килини в моїм серці,
Тим пісня Мавки лине голосніш.
У казку лісову полину
І Лукаша покличу уві сні.
Хай виспіває з мене він Килину,
А Мавка хай лишається мені.

Жінці

І
Свого чоловіка твори сама,
Ліпи, як Господь Адама.
Якщо в його серці любові нема –

Своїм осяйни коханням.
Свого чоловіка ти не кляни,
Не лай ніколи й нізащо,
Гріховні всі помисли, жінко, жени
Від себе, від нього, від щастя.
Непрохана в душу йому не лізь,
Не порядкуй там по-своєму:
Чужа-бо душа – темний ліс.
Зціли оте, що роздвоюєш!
І не січи язиком, як ножем,
Тверде чоловіче серце:
Від того у нім не засяє Едем.
Кохання не озоветься.
Якщо ти, жінко, бажаєш в той рай –
Крізь пекло пройди до милого.
Його ж чорноти не клини, не карай,
А виціловуй до білого.

II

.....

Подаруй йому всі світи,
Як дружина, кохана і мати,
Та не стань рабинею ти,
Бо він піде царівну шукати.

Молитва України

Я не окраїна, я не руїна,
Я – Україна
я – Україна!
Навік обрала собі дорогу –
Іду до Бога

іду до Бога.

Мій шлях ізмірить єдина міра –
Святая Віра

святая Віра,

Не знаю, хто там у центрі Світу,
Я – в центрі Світла,

Я в центрі Світла!

Кличу вас, люди, зліва і справа:
В мою Державу,

в мою Державу!

Нас порятує від зла і крові
Голос Любові

голос Любові.

Вже час позбутись лиха-сваволі –
Плекаймо Волю,

плекаймо Волю!

Пора звільнитись нам від прокляття
– Єднаймось, Браття,

єднаймось, Браття!

Плакати годі, годі тужити –
Нумо Творити,

нумо Творити!

Будем служити Богу одному
Й більше нікому,

більше нікому...

Лиш перед Богом я на колінах –
Я – Україна,

я – Україна!

Наталія Дорогавцева

(2 лютого 1954 року)

Спомин

Давним-давно, в далекому дитинстві,
Той вечір був. Сиділи за столом,
Вечеряли. І пісня українська
Тихенько обізвалась за селом.
Співали пісню, і злітали звуки,
І щось велике в серце полилось.
Я примостилась татові на руки,
Обійняла – й заплакала чогось.
Лунала пісня у мінорі тихім,
І терен цвів, і кінь копитом бив.
І зеленіли у садочку вишні,
І парубок дівчиноньку любив...
Я плакала у таточка на грудях –
Ото тоді й озвалася душа...
Здивовано дивились на те люди –
Чого б то так? А таточко втіша...
...Багато переспівано пісень,

Але оті в житті, почуті вперше, –
Про терну цвіт, про сад, що із вишень,
Ото вони і розбудили серце.

Кам'яна баба

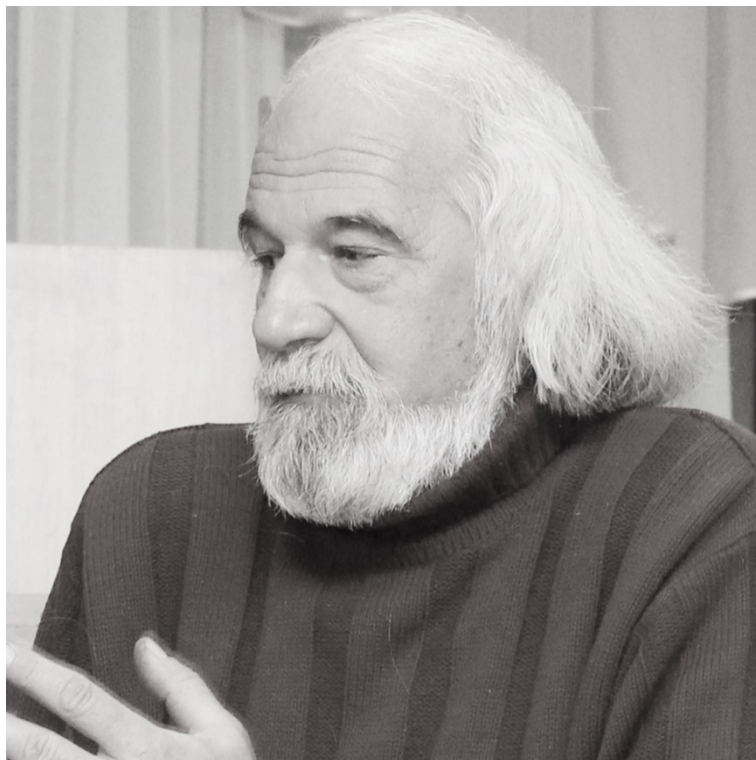
Хто ти? Звідки, з яких світів?
З-під чийого кременю-різця?
Час лице твоє не щадив,
І у тебе нема лица.
У чеканні твоїх сторіч
Твоя пам'ять іще жива?
До віками побитих пліч
Дістає степова трава.
І полин одцвіта,
І спориш,
І роки пролітають гірко –
Ти не падаєш, ти стоїш,
Ти не ідол, ти просто – жінка.

Біла ворона

У скверику тихім і соннім
На гілці сиділа ворона –
Погляньте, он біла ворона! –
Ота! Вона просто брудна!
Дивлюся – і справді не чорна,
У плямах якихось, багні.
Ота? Вона просто брудна!
Дивлюся – і справді не чорна.
У плямах якихось, багні
Ота незвичайна ворона
У очі дивилась мені.

Зацькований, змучений погляд,
Пір'їни зліпились не в лад...
І звідки природи недогляд?
Навіщо такий негаразд?
Завжди одинока, не в зграї,
Бо ніби й своя, а клюють.
І змалечку, мабуть, вже знає,
Чого від несхожості ждуть.
Хотіли їй друзі змінити
Отой незвичайний окрас –
Народжену в білому жити
У чорне тонили не раз.
Та біле не стало інакшим –
Від заздрощів чистій красі.
Лиш бруд приліпився назавжди:
Вона – не така, як усі.

Валерій Дорошенко
(29.07.1954)

* * *

Чи може хтось поетом стати ? - Ні,
Поетом треба народитись.
Ми можем до поета лиш рости
І все життя у нього вчитись.

Поет - це Всесвіту відкрита душа,
Поет - співець своїх видіннь і мареннь,
І хоч немає в нього ні гроша,
Завжди дарує людям сподівання.

Пророче пише він свої вірші -
Болять йому людськії болі,
Не для майдану пише - для душі,
Бо завжди в світі хтось шукає долі.

Іде з чолом відкритим, напрямки,
Хоч ріжуть п'яти леза зла й недолі.
Та знають всі, читаючи рядки -
Поет нам стежку протоптав до волі.

Поет пройшов, мов зірка просіяв,
Гаряче серце навпіл розчахнувши,
Іще на сходинку він дух людський підняв
Своєю кров'ю, відчайдушний.

Чи можу стати я поетом ? - Ні,
Поетом треба народитись.
Та можу вирости душею я в житті,
Щоб хоч підмурком людству знадобитись.

* * *

Васильки пахучі й пахучій чебрець
У полі піду назбираю.
Нехай нема свята - я так, для душі
Хатину свою заквітчаю.

Ну й що, що вже осінь, що жовтень прийшов -
Духмяні ще пахощі степу,
А ось і полин сам себе віднайшов
І серце від радості терпне.

Хай трави пожухли - та росяний степ
Так кличе мене, мов весною,
Немов та дівоча любов, що колись

Мене повела за собою...

Я квіти осінні, пахучі, терпкі
У полі піду назбираю.
І хоч нема свята - та степом отим
Я душу свою заквітчаю...

НА МЕЖІ МОЇХ РОКІВ (Т.Нікітін)

Ще не осінь - вже не літо.
На межу, мов ті круки,
На високії тополі
Позліталися роки.
Позлітались - повсідались,
Щедрий галас здійняли,
На своїй - не нашій мові,
Учинили суд мені.
Довго й точно рахували
Кого я в житті любив,
Кому встиг заборгувати,
Кому голову здурив.
Скільки щастя дав я людям,
Скільки горя їм приніс;
І чому навчився в долі,
У майбутнє, що поніс.
Довго крилами махали:
Раптом тиша - пил осів.
Тоді вирок прочитали:
- Ти своє життя прожив!
Немов в сні я все побачив ,

Й тую мову зрозумів,
Та почувши присуд, наче,
Враз чомусь оторопів.
- Хто ви й що ви - де взяли
І чого розсілись тут ?
Хто вам дав на теє право,
Щоб вершити Божий суд ?
- Ти не лайся не сварися,
Ми прожиті роки.
Ти прожив нас, а прожите -
То надовго - на віки.
Так: твоє життя скінчилось -
Сам дійшов цієї межі.
Але це не смертний вирок:
Якщо хочеш - то живи.
Та то буде новий відлік
Твоїм щастю і біді.
Як до старого повернеш,
Ми зупиним час тобі.
Геть знялися й полетіли
Мої сиві роки.
Спершись на широкі крила,
Немов старії круки ...
Я прокинувся - і справді
Знов лежу я на межі
Проміж чорною землею
Й ясним небом угорі.
Що то була за примара ?
Може й справді віщий сон ?
Як же жити, що робити,
Щоб виконувать закон ?

Ще не осінь - вже не літо
На межі своїх років
Хочу я себе змінити,
Й не повторювать гріхів ...

* * *

Знову абрикоси цвіт свій розпустили,
Зболенеє серце в давнє утопили.
Чари ті з дитинства у душі я маю
І як ліки, весну кожна їх приймаю.

Хтось мені докине, що живу минулим
Порохом припалим, пам'яттю забулим.
Ні – то моє зараз... і розкриті очі,
І п'янять духмяно веснянії ночі.

Цілий рік чекаю миті я цієї,
Серцем світ сприймаю, щоб на ти з душею.
В сьогоденний клопіт – веснянії квіти:
Цвітом-ароматом наказують...- Жити !

* * *

Чи то квітка чорнобривець ?
Ні - то сонечко в очах
І до болю терпкий присмак,
Й ніжний усміх на устах.

У бутон жовтогарячий
Туго скручене життя -
У цій квітці, мов в любові
Невичерпні почуття.

Пелюстки того кохання
В моїм серці розцвіли,
Породили в нім неспокій,
Сум і радість принесли.

Я посію чорнобривці
Проти сонця, під вікном,
Де раніш було все вкрите
Лише гірким полином ...

Чи то квітка чорнобривець ?
Ні - то сонечко в очах,
То кохання, що хлюпоче
У закоханих серцях.

* * *

І знов чомусь не пишуться вірші,
І знов мені не хочеться літати :
Це знов сльота осіння на душі -
То чи не краще в ній вже зиму мати ?

І з нею прийде сніжна чистота,
Й болюче-білеє осліплюєє сяйво.
Й згорить у нім усяка марнота
І, як торішнє листя, опадє все зайве.

І облетить весь бруд з душі моєї -
Її я чистим снігом відбілю :
І від примари значості своєї,
Й свого егоїстичного жалю.

І, як в дитинстві, знову я зрадію
Морозному яскравому вогню,
Та в радості не втрачу я надії,
Що в тім вогні побачу ще весну.

Що подарують щастя твої очі,
Й весняний цвіт тобі я піднесу,
... ще день один скінчивсь - сльотаві ночі
Оповили душі твоїй красу ...

* * *

У лісі тихо вересень-поет
Доріжки вкрив м'якими килимами.
За одну ніч він ліс перетворив
На величезне вогнище Купали.
Горять кущі, дерева у вогні -
Все, як тоді, коли були ми з Вами.
Й шепоче осінь, наче у ві сні,
Свої палкі жовтогарячі гами.
Все, як тоді, все, як завжди.

Та ми...

Ми загубились десь на півдорозі.
Не чути більше Вашого –Зажди!
І не зустрітись нам вже на порозі.

Себе ми зрозуміти не змогли –
Так довго сперечалися й кипіли...
Й любов пішла – її не зберегли.
Чи може зовсім не того ми хтіли?..
І знову осінь – вересень-поет
Шепоче мені вірші полум'яні.
Я з ними душу відпускаю в лет
І розчиняюсь в пам'яті й коханні...

* * *

Моя душа пила дешеві вина,
Забувши про призначення своє.
Бо визнавав я в світі тільки тіло,
Не вірячи, що щось святе - моє.

Ходив напобацки, шукаючи розраду,
Як та сліпа сомнамбула ві сні.
Волає серце щось про зраду? -
Вина й йому: хай буде, як усі.

Та все ж, як всі, мене не вдовольняло.
До болю, крику, до судом-корчів
Душа тремтіла, серце калатало
Немов я знов на потяг не поспів.

І раптом зрозумів - я йду по колу:
Ярмо на шиї, коло і батіг.
Оце життя! Той дзвін по кому?
То по мені - бо вирватись не зміг.

Як зрозумів, почав кайдани рвати,
Хоч б'є мене нещадно той батіг.
І почали на мене всі кричати,
Що в тій борні не один вже поліг.

Поліг, то й що? А я уже не хочу
Ділити все на світло і пільму.
Не хочу я! А чи уже й не можу? -
Бо бачив райдугу і чув уже сурму.

Сурмить сурма - нас янгол закликає
Усіх любить, як любить Бог цей світ.
Адже хто любить - той допомагає
Сурма сурмить і квітне дивосвіт.

І розквітають у людей обличчя,
І хто б повірив, що то за краса:
Коли палає райдуга велична
І душі розквітають, і серця...

Моя душа пила дешеві вина,
Й не вірила в інакшеє буття.
Тепер я трунок п'ю, хоча й гіркий та чистий -
Той Божий трунок з назвою - Життя ...

Ірина Гредасова
(10 травня 1987 рік)

Сказати б так: ну що таке природа?
Ліси, поля і роси поміж трав,
Річки глибокі, що не знають броду,
І жайвір той, що пісню нам співав
Сказати б так: ну що таке природа?
Верба над ставом і зелений гай,
Струмок дзвінкий і айстри на городі –
Такий собі маленький світлий рай.
Сказати б так: ну що таке природа?
А в грудях б'ється серце знов і знов.
Так тихо-тихо, але дуже гордо,
Що ти із нею йтимеш, йдеш і йшов.

Сказати б так: ну що таке природа?

Сади, лани та стежка від воріт,

Земля батьків, що дана в нагороду,

Щоб кожен з нас її завжди беріг.

**Наталія Жовнір
(Близнюченко)**

Будьте щасливі

Бути щасливим – це значить, таким народитись:

Вміти в усьому знаходити радість буття.

Не народився такий? Постарайся навчитись,

Спробуй змінити своє невеселе життя!

Скільки навколо краси! Скільки дива на світі!

Тільки відчути, збагнути, побачити вмій!

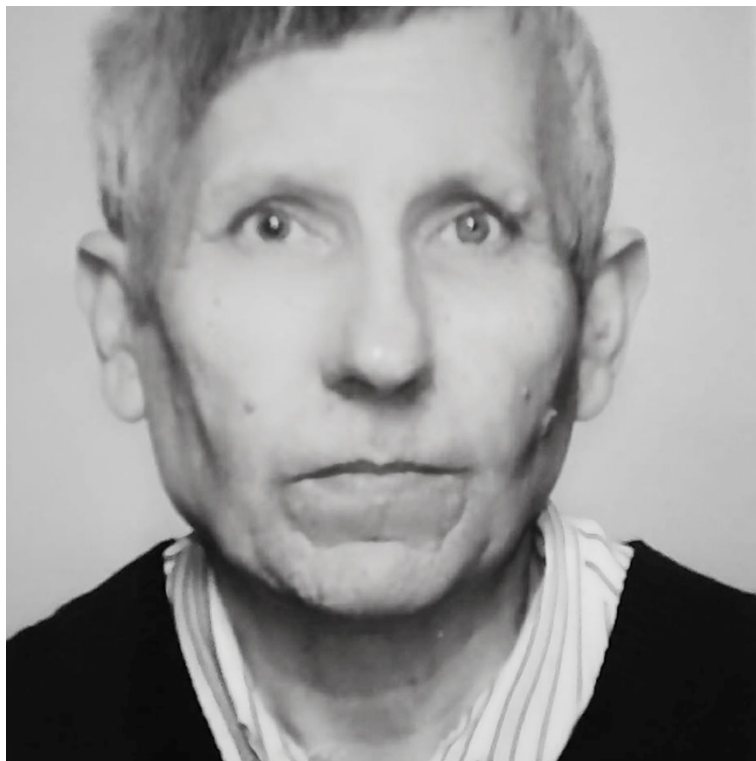
Бути щасливим – щодня щось хороше робити,

Впевненим бути, що ти в своїх вчинках правий.

Щастя не в статках: багаті нещасні бувають.

Що те добро, як любові і дружби немає.
Люди стороняться, музи – і ті обминають...
Так що виходить життя пробігає дарма.
Будьте щасливі! Шукайте, досліджуйте, дійте!
Безліч навколо незроблених ще відкриттів.
Щоб у душі вашій вогник не згас, а горів.
Серед незлагод щасливими бути зумійте!

Віктор Захарченко
(14 вересня 1950 року)

Із збірки «Сонети»

IV

Цінуйте й бережіть поетів.
Вони від Бога на землі –
Мечів духовних ковалі
І диво-слова амулети.
Вони, мов діти ті малі,
Несуть вам сповідей букети.
Не заганняйте в них стилети
Підлоти, зради і хули.
Вони не хитрі і не злі,
Бо серцем всі із Назарету.
Для вбогих духом – лазарети
Вірші в їх чисті, кришталеві.
Вони – добра учителі.

Любіть і бережіть поетів.

1995

З циклу «Час»

От і надходить осені пора.

За вікнами – дерев жовтіння.

І усміх змінює жура.

А літній шал – розсудливість осіння.

Час жити і творити для добра

За порухами власного сумління.

Час очищатись в полум'ї прозріння,

Збагнувши, що є суть, а що є гра.

Час видавати ближнім на гора

З глибин душі терпіння й розуміння.

Шукати час, мов скарб, своє

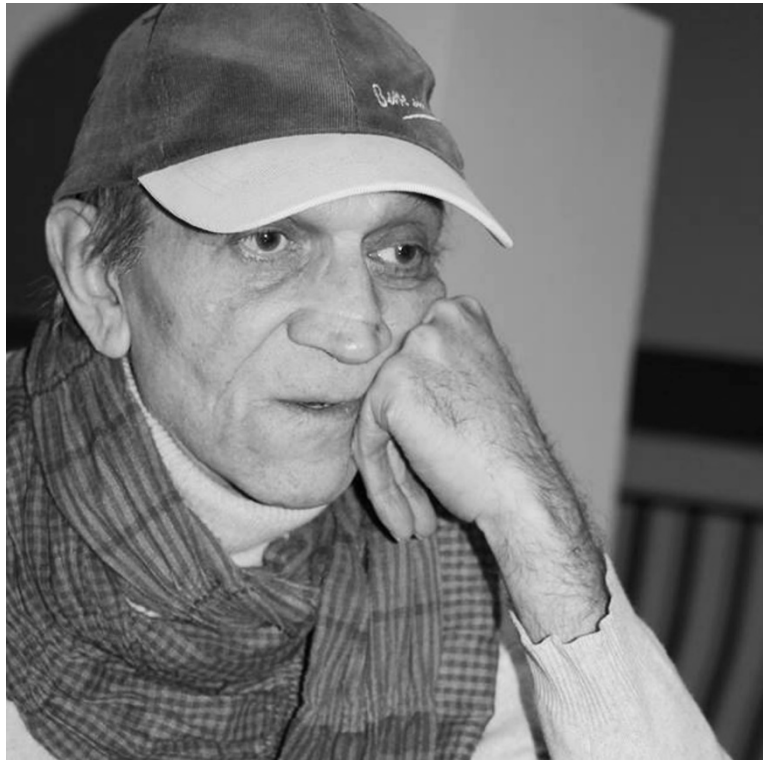
коріння.

Сягаючи правічності ядра: важкі часи.

Але отак щоразу.

Не час для нас, а ми для часу.

Олександр Ковтун
1972р.

ВІН

Він був на «ти» із самим Богом,
Вів суперечки з ним до хрипоти,
Народжений червоним фолом
У видаленні з поля гри.

І він не став його помазаником змалку,
І марно вірив в Його силу без кінця,
Коли ішов у бій за правду-матку,
Не знаючи, що матка то - чужа...

Він був в думках прозорий, мов довіра,
Не ласий до яскравих кольорів,
З усіх відтінків вибирав він тільки сірий,
Де чорне в білому здавалося живим.

Він аргументом був в гарячій спорі,
Мов секундантом на дуелі вбивчих слів,
Він був монетою, підкинutoю вгору,
І падав джокером на покернім столі.

Він вірив теоремі, а не аксіомі,
Він був стоячим поміж двох вогнів,
Він був не тонучим утоплеником в змові
Його підняти в зраді на ножі...

Він в кулаки стискав свої привітні жмені,
Коли за совість наривався на рожен,
Він був розлитим молоком мішені,
Прострелений не влучності свинцем.

Він завжди йшов, попри жагу і втому,
Щоби свободою надихатись – туди,
В той затишок, немов у табір ромів,
Де пахло вітром, степом і кіньми...

Де хмари, ніби білі подушки
Себе під нього не вагомо слали,
Із пухом ангельським в собі,
Що тепло-лагідний, мов руки мами...
16.07.2018р.

ВОНА

Вона в цей вечір буде з ним,
Навіки - значить не надовго,
І риторичність млявих рим,

Розбитим склом впаде додолу.

Вона сама накриє стіл,
Сама кришталь наповнить ромом,
Немов знеболення і біль
У прочуванні рухів долі...

Вона мовчатиме у такт,
Мов тиша паузами в блюзі,
Де ніби крізь німий екран
Махає Чарлі капелюхом...

Вона – заміжня, він – один,
Донька – у неї, донька – в нього...
Іржавим лезом плин років
Уріже в землю їх минуле.

Він їй розкаже про печаль,
Вона зімкне повіки томно,
Тюль затремтить, немов вуаль
Від сокровенного з-під неї слова.

Підійде він на відстань рук,
Вона обійме його запах,
Сплетуться дві спини в одну —
Вечірню косу подзвонками*...

Він бачитиме гру тіней,
Вона відчує пристрасть в фарбах
Мов карнавалу апогей
Крізь прорізі у знятих масках..

Сюжет картини на стіні
Стече дощем у його спомин,
Де, нібито вона стоїть
У білій сукні із відтоді...

Її він кликатиме в снах –
Вона не прийде вже ніколи,
Лиш випадатиме роса
На жесті його підвіконня...

*подзвонки – маленькі дзвоники...

04.06.2018р.

ДОПИЙ МЕНЕ

Допий мене всього і водночас,
І подивись, як пламеніє небо...
Я лиш одне прошу – не переплач
Мою не зможу дотягнутися до тебе.
Почуй мене, у тиші – звуків море...
Я їх влітав у вольницю вітрів
Між Сивашем і гайдамацьким Гуляйполем,
В галоп копит по ковилу степів...
Побач мене, мов згадку про минуле,
Коли я міг перехрипіти всіх півнів,
Побач, розп'ятого віршами на тризубі,
Побач, воскреслого в твоєму забутті...
Відчуй мене морозом по спині,
В останнім кадрі чорно-білої картини,
Де я іду по місячній імлі,
Яка твердіша за поверхню хвилі...

То ким же ми були поети-гайдамаки?
А може не були, а лише з часом будем?
Коли повернемось із забуття, немов мольфари,
Занесені піском в пустельні дюни
20.10.2018р.

ПОЧАТОК

Вже неважливо – бути чи не бути,
Коли ти йдеш, невідомо куди,
Між видихом і вдихом звуку
Обірваної кармою струни.
Коли всі вірші перевтіляться у прозу,
Ти тінь душі моєї в біле одягни,
У п'яту стіну коренями врослу
По самий дотик Божої руки.
Коли заглянеш в неї ти зісподу,
Я ще побуду – вже не тут й не там,
На тій межі між виходом і входом,
Початком у кінці свого єства...
Коли рукою ти заплющиш мені очі,
Ти все побачиш, ніби в міражі,
В очах стискаючи мій клишоногий почерк,
Шукаючи постскриптами віршів...
Три крапки, ніби три загадки
Стоятимуть присвятою тобі,
Де вічність влазить головою без оглядки
У зашморг безкінечності петлі...
23.12.2018р.

РІЗДВО

Тягнув розпродаж за рукав рядами ринку,

У чергах ангели співали щось про рай,
І чистим пальцем перелискував сторінку
Григоріанський епохальний календар.
А дві долоні, тінню на гардині,
Сплітались лініями долі у одну,
Сніг косо споглядав на сую крізь вітрини,
Прискорюючи кроки повз крамничне скло...
Ще ліхтарі не запалили місто,
Зливались сутінки із зграєю ворон,
І лиш одна свіча горіла і горіла
У затишку тепла від двох долонь.
І доля підпускала дуже близько
Дві пари поглядів на полум'я свічі,
І натирався там паркет до блиску
Від сходу першої по вечорі зорі...
Гірляндами поблимувала хвоя,
І танула кутя, як цей насущний день,
Дитинство пахло благодатною халвою
Із видиху олійниці легень...
7.01.2018р.

СОПІЛКА

Сопілка грала теплотою літа,
Що дарувало щедро урожай,
І вже збиралося піти з подвір'я,
Минулим в цьогорічний календар.
Сопілка грала переливом трелей,
Вином причастя наливався виноград,
І пахли яблука гречаним медом,
Як пахне в церкві яблуневий Спас...
Сопілка грала солов'їним співом,

Гойдаючи дерев листву,
І падали з гілок в спориш горіхи,
Утнувшись головами у росу...
Сопілка грала благодаттю дзвонів,
Світились соняхи, немов церковний хор
З обіду в требах заціловані ікони
Чекали на вечірній уст приход...
Сопілка грала в небо так журливо,
Немов насправді десь там є життя,
Немов вдова, що тоскно так тужила
За неповерненим життям бійця...
18.07.2018р.

ЧОРНИЙ МЕД

Видихає дим
Перегару час,
Незгорілих шин
До золи у нас.
(Не по хвилях бід)
Мати нас навчила –
Перейти у брід
Глибину живими.
Так вже повелось
Від дідів і прадідів,
Б'є шалений пульс
Обухом по пам'яті.
В нас збивали змалку
Попіл дні печалі,
Мов в консервні банки,
Спороті ножами.
Лють в рух ворогам,

Кулаком скаженим
Тисне на стоп-кран,
Стременом у щелепу...
У воєнних снах
Сниться цвіт волошок,
Бісами в очах,
Кров'ю на підшвах...
Проступають тужно,
Потом на одежі,
Ночі з під подушок
Зі слізьми в перемішок.
Віра, мов ворожка
З відрами порожніми
Переходить стежку
Нашим дням не прожитим.
Йдуть любов і смерть
Вдвох по міннім полю,
Провалившись геть
Безвісті з двобою...
В стільники небес
Досі з поля крові
Бджоли носять мед
Чорний,
Чорний,
Чорний...
09.12.2017р.

Ольга Козіна-Люта
(10.06.73)

Каміння

Те каміння, мабуть, пам'ятає мене ще маленькою
Проступило крізь сірий, нерівний асфальт дорожній
Кров роздертих колін і принцес, що рожевою крейдою
Позмивали дощі і розчовгали вже перехожі.
Те каміння, мабуть, пам'ятає мене ще маленькою
Мої бійки із хлопцями і із кульбаб віночок,
Пам'ятає мене вередливою, із витребеньками
І ті сльози коли силоміць – у дитячий садочок.
Де-не-де вже трава крізь асфальт і оте каміння
Пам'ятає "серйозне" кохання - "Про нього – нікому!"
І відчинені вікна, і мами-бабусі тремтіння
Драгівливе й завжди недоречне (і вічне!) - "додому!"
Як кудлатий собака мене зустрічав зі школи

Як тікали з уроків, дуріли і вишні крали,
І хвилюючі перші із татом мої вело-кола
І коли з ковзанами гуртом на ставки вирушали
І невміння життя цінувати – воно ж - "лише злети"
Той асфальт за будинком батьківським усе пам'ятає.
Як в старому мультфільмі про третю далеку планету,
Відтвори мені постаті, тих, кого тут вже немає.

* * *

Якщо запитають: а де вона?
Пішла танцювати на ковзанах
Пішла стрибати по хмарах снів
Дивитися у обличчя днів.
Якщо хтось отямиться: де вона?
Пливе в океані – немає дна
Посеред скатів, китів, життів
Незвичних форм, де не треба слів.

Вело-прогулянка

Вело-прогулянка після безсонної ночі,
Осінь ще мружиться, сонце – зі мною хоче...
Запах кондитерських, газу і маслозаводів,
Шум перехресть і раптовість твоїх поворотів;
Арки дерев і так рясно, як завжди – терен;
Яблучний килим і глянь: винограду – сила;
Цей двоколісний не скоро додому поверне,
І за спиною уже не рюкзак, а крила...

Гірськолижна

Гірськолижна зима – білий шлях...

Ми в полоні у швидкості знову,
Над смереками десь хижий птах
Епізодом – у казку зимову,
І тремтить на червоних щоках
Тиха усмішка – даль незбагненна,
І в думках, і в очах, і в ногах, -
Білокрила реальність шалена!
Ти у місті мене не шукай,
Я, здається, без тебе звикаю,
Забувай, не чекай і не знай,
Як за пагорбом-схилом зникаю.
Зачарований край – білий шлях,
Ця дорога сліпуча і ніжна
І поки-що зима, наче птах
Гірськолижна моя, білосніжна!

Невидимо

Ти є у моєму житті, хоч тебе я не бачу
Усміхнено й легко несу цей стотонний тягар
І добре, не знає ніхто, що я потайки плачу:
Мій спогад про тебе – і біль, і розрада, і дар!
Ти є між рядків, поміж слів, і у погяді в небо
Живеш у зітханнях, у позареальності, снах,
І навіть, сплітаючись з іншим – тваринна потреба! –
Твоє відчуваю тремтіння крізь простір і час!
Ти є у моєму житті, хоч тебе я не чую
Твій голос – далеко і далі його поглинають
Але дивний образ твій... всюди на мене чатує
І те, що не разом ми – віриш? – уже не лякає.
Що інші мені? Порожнеча, кумедні кривляння
Одвічні змагання – хто кращий, крутіший... – омана!

Для мене одне має сенс – наше дивне кохання
І те, що ти є, хай невидимо й недоторканно...

Сніг

Сніг. Так приємно, вийти за поріг,
Відчути його мокрий, свіжий дотик
Стоятиму, доки не змерзну, доти...
А десь і він теж дивиться на сніг!
А десь і той теж дивиться на сніг
Той, хто мене колись таки збив з ніг,
Лавиною. Десь дивиться на сніг,
що так розкішно зараз сипле з неба,
Той, хто... кого мені уже не треба!

Літо

Моє велосипедно-кінне,
Морське, закохане, невпинне,
Таке... пекучо-полуничне;
М'яке, нервово, апатичне.
Вишневе, відпусково-звабне
Зелене, річкове, засмагле;
Квіткове, мило і дитяче,
Що іноді з дощами плаче;
Маршрутно-залізнично довге;
Спітніле, еротично нове,
Сліпуче, темне, павукове;
Гучне, підстрижене, казкове;
Сп'яніле, втомлене, бродяче;
Безсонне, вогняне, незряче;
Необережне, туристичне,
Завжди безмежно-романтичне;

Патологічно самотнє,
Гірське, туманне, карооке;
Сміливе, зле, дивноголосе,
Кумедне, акварельне, босе,
Кусюче, у вінку із квітів,
Таке моє звичайне літо...
Кохайте доти, доки ви живі...
Допоки день на заході не згас.
Щораз влітаючи всі відчуття нові,
Так ніби зараз це в останній раз...

Ганна Кревська

(5 вересня 1979 року)

Вона була у долоні пуп'янком –
Натяк на жінку, не більше.
Її годилося б викинуть
Чи, принаймні, занурити в воду.
Але в тебе великі долоні –
Ні пірнути у них, ні вислизнуть,
І тому вона не розквітла,
А зробилась тобі гербарієм.
То чому ж, коли всі троянди
Засипають у домі твоєму,
Ти щочас зриваєш з ліжка
І цілунком ріжеш долоню?

Наче прагнеш почути слід
Квітки, в зародку осушеної...
Жінка-пуп'янок, жінка-загадка
Вислизає з долоні твоєї.

Чаша

Життя відбулося, мов піна відквітлої вишні.
І вишні кургани ідуть до коріння землі.
А я молодий, бо мені до півтисячі лише...
І ноги мої тільки скраю у сутінь вросли.
Сусідів немає – розриті, розкидані степом.
Над ними – трава, а у небі кружляють орли.
І ночі, мов камінь таврійським запечені небом,
Говорять, що чашу шукали, але не знайшли.
Лише затулили на сажень чи й більше охоту.
Тепер поміж ребер гарцюються тіні орди.
А чаші немає, і степ, наче мох на болоті,
Назавжди ховає полишені вами сліди.
Всі мілко копали, щоб справжні глибини порити.
Туди не доходять дощі і коріння трави.
А ви – татарчата мені невідомого світу,
Чи ви зрозуміли для чого й навіщо жили?
Я майже осліпнув, та чашу й руками впізнаю –
У неї по вінцях танцюють, мов дим, полини.
Це скіфське вино процідили із цілого краю...
Як нікому випить, мабуть, доведеться мені.

Оксана Криклива

(14.07.1982 р.)

Кохайте, доки ви живі...

Допоки день на заході не згас.

Щораз влітаючи всі відчуття нові,

Так ніби зараз це в останній раз...

Кохання вічне, але не в очах.

Воно ховається на глибині душі.

Любов невидима у пристрасних ночах.

Для справжнього не ставимо межі.

Лиш тільки серцем треба відчувать,

Аби не втратити єднання поміж вас.

Не втомлюватись вірити й чекать.

Й любити так, немов в останній раз.

Бо ж завтра сходу можна не діждать.

І сонце зійде тихо... та без вас...

Навчитись треба завжди вибачать.

Й кохати вічно... як останній раз.

Люби мене таку –

Самотню і сумну.

Люби таку, як є –

Закохану у море.

Закохану у тебе,

Мов у свою весну.

Що любить образ твій,

Немов скелясті гори.

Люби мене одну...

У світлі і у темі.

Люби мене завжди!

Вмій завжди відчувати.

Тоді з тобою я

Ніколи не втону,

Коли навчишся ти

По-справжньому кохати.

Люби завжди мій сміх.

І посмішку очей.

І кутиками вуст

Всміхайся лиш до мене.

Люби мене для себе...
Та тільки не для всіх.
Карбуйся у очах...
Закоханих. Зелених.

Одні нас виганяють звідусіль...
Із серця, мізків, навіть із роботи.
Душею бачать інші твою ціль,
Так тонко відчуваючи на дотик.

І я знаходжуся поміж Чарівників,
І, певно, тільки у обіймах Фей.
Бо коли щиро ти чогось хотів,
То прокидається обов'язково Прометей.

Щоб принести щось світле у життя,
Дарунок кращий, бо він з чистих рук.
Тоді знаходимо ми сенс свого буття,
А в нагороду серця ніжний стук,
Що так бентежить і рум'янець викликає,
Коли торкається найглибших струн душі.
І справжній той, хто любить і кохає!
Коли цінує тих, хто не чужі...

27 жовтня, 2018

Сплела вінок.
Пустила за водою.
І спеції любові додала.
А в голові думок
Лише з тобою

В промінні радості і вічного тепла.

А скільки ще попереду побачень!
І зустрічей гарячих поміж нас,
Які народжуються в сенсі нових значень,
Нехай цілує солодко їх час.

Сплела вінок.
І усмішка щаслива
Його благословила на життя.
В його танок
Хай додаються сили,
Аби енергію не втратив від буття.

Пливи вінок.
Шукай його на сході.
Напевно, він чекає так тебе.
Краса в душі, а зовсім не у вроді.
Не загуби в ілюзіях себе...

І передай привіт йому від мене,
Хай відчуває серцем кожну мить,
А в тих хвилинах вірну наречену,
Якій по-справжньому твій образ так болить.

А ми в'язали собі шлях нитками,
Вплітаючи у них все, що було.
Щось відцвіло...
Щось крокувало з нами.
На сотню літ вперед

Ти заховай під скло.
Щоб не зім'яти.
Не заплямувати
Ні спогадів, ані реалій днів.
Ніколи не переставай кохати
Мене одну і наших вічних снів.

А скільки тих шляхів, що не пройшли ми...
Важкі дороги, що не мають дна.
Ще не весна...
Ми стаємо сумними...
Пригадуємо ми ковток вина,
Захований в клепсидрах...
Хочеш пити?
Чи просто щоб забутися на мить?
Душа болить?
Вона болить у всіх, хто вмів любити...
А іншим просто до вподоби... жити.

В'яжи свій шлях!
Вплітай нитки у нього.
Червоних більше, чорні відкидай!

Я знаю, що важка для двох дорога.
А шлях легкий... хіба що для невдах.
От тільки кожен крок свій пам'ятай!
Яким ішли твої розбиті ноги...

Над гніздом зозулі пролітати...
Я втомилась дні вже рахувати...

Я втомилась малювати ночі...
Цю війну спинити всі так хочуть...

Скільки сліз на землю вже пролито.
Скільки крові в ріки вже залито...
Скільки хлопців полягло у бої...
Ні за що покарані війною...

І весь час мені болять у грудях...
Починаю зневірятись в людях...
Все літаю над гніздом зозулі...
І рахую літаки і кулі...

Сльози висохли на спустошеному вокзалі...
Розтривожена жінка бійця на війну проводжала.
Гріла руки в долонях його, в них вкладаючи віру, любов і надію...
І боялась не впасти без нього в самотність і меланхолію.
Зазирала у очі його... і читала в них гордість країни.
Розуміла бажання його...
нас не поставить ніхто на роздерті до крові коліна!
І підтримала поглядом лиш... відпустила в лиху невідомість.
Під повіками в неї сховались розрада, чекання і втома...

Я тебе дочекаюсь!
Ти повернешся із перемогою.
І в гарячому чаї
Ми утопимо зухвалі тривоги.
І нарешті розквітне понівечена наша країна.
Мир і спокій зашліфують заплямовані кров'ю руїни.

І наповнилися брунатні вуста її найсвятішими молитвами.
Розгорілися очі, мов маки, з віддзеркаленими в них корогвами.
Образ жінки і матері, і України карбувався у воїна в серці.
Він героєм повернеться і вона кутиком уст посміхнеться.
31 січня, 2016

Запахло осінню й холодними дощами...
І серпень вересню вже наступа на хвіст.
Хтось давиться гарячими борщами,
А в когось в голові ілюзій віз...

У когось мізки думають про гроші,
А в когось в серці завмира війна(
Безхатченкам не заважають воші...
Усім лиш заважає сатана...

Я вже не так літаю в своїх хмарах.
Навчилась падати... і головою не вниз.
На ноги спнутись, щоб лихі примари
Мене минули, залишивши приз.

Думок у голові, що зорь на небі...
Але одне бажання не мина.
Мене підтримають усі... й мою потребу...
ТАК ХОЧУ, ЩОБ СКІНЧИЛАСЯ ВІЙНА!..

Микола Кульчинський
(1947)

Пісня

Прийшла і підняла,
і змила бруд, знемогу,
води живлючої хлюпнула.

З яких віків,
з яких світів
ця сила у тобі
надію дарували й віру?

О пісне,
доньки мого віку –
з тобою я людина,
з тобою я народ.

І я молю, і я благаю...
Відкрийсь мені, прийди до мене
в своїй первісності,
в своїй чаклунській силі
і стань моїм, о слово!
Ти проганяло хмари,
ти зупиняло кров,
ти ворога жахало громом
і землю пліднило дощем.
Ти народило мій народ,
ти піснею його обдарувало
і безконечний шлях,
тернистий і крутий,
в просторах часу
прослало долею йому.
як вічну нашу суть.

Ти перелий у вірш
Свій біль, свої надії і печаль,
уникнуть забуття. Не в тому суть.
Не марнославний я
й байдужий до людської шани,
та як комусь перед очима
Зненацька заяріс дивним світом,
І душу блискавицею розбудить,
і поведе у нову путь
таке далеке вже,
а все ж безмірно рідне
УКРАЇНА,

то в нім моя любов озветься,
і в цьому бачу свою суть.

Ніч біля вогню

Брате мій, пречистий огне,
Ось тут
у цьому лісі надворсклянським,
серед цієї ночі із молодиком
та зорею зеленою,
з білим туманом над Ворсклою,
нарешті наодинці ми.
І ти даруєш мені свою мову велику,
зроджену з оцих вод і зір,
і з оцього мовчання,
і з твоїх білих лебедів,
що так і не повернулись із вирію,
і досі курличуть вони у тобі,
знову і знову даруєш ти їх мені.
І відкриваєш щомиті слово вогненне,
з якого повстав я,
незганьблене й нетлінне.
Знову і знову високим полум'ям печеш
плюгавців душі, здрібнені і зрадні, –
зреклися бо вони мови своєї
і не побачать у півтімі багаття осяйне.

Та сльози нашого болю
по них, по них.
Брати ж бо наші вони.
О брате мій, пречистий огне,

нарешті наодинці ми

Без броні і без гриму.

Не раз себе питаю в тишині...

що любиш ти в житті найбільше?

Розваг блискучих вир утішний

чи проростання саду в глибині

душі твоєї урочисте й чисте?

Горітимеш вогнем боріння

Чи, стлумивши своє сумління,

раба в собі вином іскристим

Зростиш й, про все подбавши мудро, ти

сховаєш істину далеко

й хмелітимеш від сонця і лози?

Та маю досвід нелегкий:

В кім совість вмерла, той вже не живий.

І правду цю не зборе й Лета.

Собор

Тополі,

Зорі,

місяць.

Собор козацький ввесь у собі.

І дрібен мак листочків весняних,

Ось-ось на честь його

хорал напише

й віддасть його мені.

Бо лиш мені його почути

у цім козацькім місці.

Ванда Лис

(18 липня 1947 року)

Буть чи не будь

Спадає завіса. А попит на ролі

На голові не відміняється

Амфітеатру життя і долі

Колесом обертається.

Як часто немає вакансій кумирів –

Художників, музикантів.

Аншлаг. Навіть ліфтерів, касирів,

Вакансія лиш таланту.

Ні, не пензля сонячних променів,

Не слів, що течуть рікою, –

Звичайного і непримітного зовні

Таланту – бути собою.
Отого вічного, що Гамлета мучив,
Що думку гострив, як зброю:
Бути ким завгодно в житті. Але мусиш

Найперше
бути
собою.

Хтось знітився, хтось каже – дорого.
Хтось маску знімати не хоче...
Але ж при зустрічі з другом чи ворогом
Не відвертатимеш очі!..
А може, спробуєм. Може, варто.

Помовчим,
Як в мить перед боєм...
Порадимось з серцем. Йому вибирати –
Бути чи не бути собою.

Мені не треба співчуття пустого
Тих, що у друзях з усіма живуть,
Що добрі всім: і чортові, і Богу,
Нікого ані хвалять, ні клянуть.
У них уклін завжди в обидва боки,
І злу добро всміхається, як друг.
Мірило дій – це низько й невисоко.
А де ж відваги непобожний дух?
Якщо вже чесність – значить, на сторожі,
Якщо вже доблесть – значить, ворог злу,
Якщо відвертість – значить, всім негожий,
Значить – як промінь, що проріже млу.
Навіть коли не стане в світі війн,

Життя – мій бій. А я – за правду воїн.

Коли ти втратив все, чим дорожив,
І навіть те, чого не мав ніколи,
І мозок стиснув сумнів: нащо жив?
А в очі вп'ялось тисячу докорів, –

Час не марнуй згадать свої діла,
Зумій життя своє добром ізмірять.
І поки пісня серце в бій вела,
Воно ще не втрачало в тебе віру.

Якщо на перехресті двох доріг –
Життя і смерті – вибрав не останню,
Значить, вдесьте вмерти ти не міг,
Бо ти не міг не стрінутись з коханням.

Якщо любов світила в ніч буремну,
Значить ти жив! Ти вижив не даремно!

Микола Максимов
(18 вересня 1952 р.)

Біле марево

Краєчок неба в оксамиті
Упав, закоханим у ніч,
В долоні зоряної миті
І вже не чує: клич - не клич...

Шепоче травами у полі
Грайливо - тихий вітерець...
Його душа у небі долі –
Легкий, прозорий папірець!...

В полоні часу лине сокіл...

Вирує хмарами подій
Іще гарячий, сивий попіл,
Роками спалених надій...

Отак - і серце: йде поволі,
Злітає в небо, наче птах,
І осягає поле долі
Не на семи - на ста вітрах!..

Малює небо хату в житі,
Вночі запалює вогні...
Несе дощі: холодні!..
Ситі!.. Сумні... Докірливі... Рясні...

А біле марево туману –
Як біль - у споминах листів,
По краплі вилитий в оману
Моїх думок і почуттів...

Палає зоряне багаття...
А десь у розпачі встає
Моє чарівне, ніжне щастя!
Не золоте!.. Але - моє...

Воно як стомлене коріння
Старого дерева буття –
В сплетінні вічного цвітіння:
Кохання, долі... Й забуття...
30.06.10.

Час братів

Розійшлись по світу діти...
Полетіли - хто куди:
В кращі долі, в інші квіти,
Від наруги - до біди...

Розійшлись - та не забули!..
Полетіли - та живі –
В княжі зоряні посули,
Наче в роси - по траві...

Та коли настане днина
Злої кривди і панів –
Вийде матінка - Вкраїна,
І покличе в бій синів!

Стане віра на коліна!
Перед кожним спалахне!
І засяє, мов перлина!
І знедолено зітхне...

День затьмариться від лиха –
Наче в небо світ злетів!...
І загине панська пиха!
І настане час братів...

Запалають очі сині!
Туга піде в забуття!
І оселиться в країні
Свято кращого життя!..

Я ж - прилину до долину,

До степів, до ковилів –
Пам'ятаючи до згину
Мить об'єднання синів...

Пригадаю дзвін булату...
Відійду від каяття...
І знайду біленьку хату,
Де живе саме Життя...
02.02.10.

ГІМН МИТЦІВ УКРАЇНИ

Велика родина митців України –
Шляхетна когорта і вічна сім'я!
Художнє мистецтво - обличчя країни –
Піднесене часом величне ім'я...

Подякуєм Богу за колір натхнення
В палітрі наснаги, на пензлі душі...
Шануймо, панове, розмай сьогодення,
Що втілює мрії в картини - вірші!

Поглянемо в щирі, закохані очі,
Де величчю сяє омріяна мить!..
Хай сонце палає!.. Хай серце шепоче
І падають зорі у чисту блакить!..

Приспів:
Слався, Полтаво!.. Слався, родинно,
Мовою розуму наших ідей!
Слався велична, слався єдина,
Щирими справами добрих людей!..

26.09.08

Країна мовою жива

Країна мовою жива!

Життю і мові - честь і слава!

Не гине зкошена трава –

Дощами зрошена отава...

Вбивали мову... І не раз!..

Ганьбили - стомлену від болю...

Багнет, спрямований у час,

Не переможе нашу волю!..

Країна знову ожила!

І сонце долю милувало -

Де мати сина сповила,

І щастю - пісню дарувала...

Осанна - колосу в жнива!

Життю і мові - честь і слава!..

Не гине зкошена трава –

Дощами зрошена отава!..

06.09.10.

Немало часу у сторіччі...

Ніщо у часі не дарма...

І той поет - людина двічі,

Що пише мовами двома!

Зінаїда Мироненко
(3. IV. 1935р.)

* * *

Легкий вітерець
гаї колише тихо,
А хвильку в річці
промінь веселить.
Усе довкіл
таким блаженством диха...
Мій рідний край
не можна не любить.

* * *

Ну, задля чого, ну навіщо
На мирний люд, на мирний дім
Поліз сусід для нас найближчий

І смерть приніс всьому і всім?

Страшні, жахливі чути звуки,
Коли здригається земля.
Коли й залізо терпить муки
І смертю «Град» стріля, стріля...

Стократ жахливіше, одначе,
Як скрегіт простір полиша,
Почути, як тихенько плаче
Розстріляна людська душа.

Ні, ми не хочемо війни,
І ми не хочемо вбивати,
Та вірні прадідам сини
Вкраїну будуть захищати!

НЕ ПРИХОДЬ

Не приходь — не на часі побачення,
Хоч давно, хоч давно ми не бачились,
Тож снігами стежки всі заметені
І жалями думки переплетені.

Обізвався дзвінок несподіваний,
Ніби пісня колись недоспівана...
Краще б не порушить, що минулося,
І дзвінка не було — то почулося.

А тоді твій дзвінок дихав ласкою,
Розлягався знадливою казкою,
Все кружляв і кружляв дзвінком колесом,

Щастя нам обіцяв твоїм голосом.

Одного із тих днів дещо сталося,
В занімілих світах щось зламалося:
Зникли всі голоси, ніби зрадники,
Залишили розпуку в порадники.

Ні листа, ні рядка з твого вирію,
З далини тільки раз голос виринув:
«Не шукай, не гукай — все забудеться,
І про зустріч не мрій — не відбудеться».

Ні догнать, ні обнять — крила спутані,
І душа завмира на розпутенні,
А роки, як вода, в зимні просині
Забирає уже наші осені.

Та сніги — не навік, дні погожіють
І цілющим теплом заворожують;
Стрепенулась душа й почула за мить:
До неї весна гомонить, гомонить...

Не приходь — не на часі побачення,
Хоч давно, хоч давно ми не бачились,
Не дзвони, не буди гірких споминів,
Нехай згинуть вони в бистрій повені.

Не шукай, не гукай — все забудеться,
Зустріч наша уже не відбудеться,
Бо свіча на вікні, як завінчана,
Не для тебе горить, а для іншого.

19.12.2018 р.

Винна без вини

Ну, скажи, чим я втішу тебе,
Якщо попів в душі схолонув?
Все було й відбуло уже,
Не воскресне любов до скону.

Ну, скажи, чим я втішу себе?
Я тобі хоч збрехати можу.
А собі? Серце біль пече –
Чи обман йому допоможе?

Винна я без вини. Однак
Я від того, повір, страждаю.
Не карай, не дивись онтак,
Не проси брехні – закликаю.

Не хили голови в журбі,
Бо сказати всю правду – мушу.
А твій біль заберу собі –
Хай за двох розпинає душу.

Як полегшено ти зітхнеш
І легкими сльозами заплачеш,
Не вину мою ти збагнеш
І нарешті мені пробачиш.

Камертон

Бринить в душі струна тремтиво,
Уже готова заспівати.

Та жде вона даремно дива,
Що спонукало б ноту взяти.
Високу, чисту, не фальшиву –
Як справжня, праведна любов.

Де камертон той, де те диво?
Чом не докликнусь тебе знов?

Адже було не так недавно:

Ти ноти звично розбирав
І клавiші так точно, вправно
І коли треба натискав:

Та я не знала, що всі звуки
Тобі байдужі вже давно,
Як лист сухий, як недопите
В далекій юності вино.

Не камертон ти, так – облуда,
Глухий беззвучний і такий,
Що годі сподіватись чуда
Тобі самому, Боже мій!

Яка ж то доля нещаслива,
Якщо не можеш зазвучати,
Як чистий камертон, як диво,
Щоб із душі людської зняти
Зневіру, болісне чекання
Натомість дати рай кохання –
Високу й чисту ноту взяти.

Тарас Нікітін

(20 липня 1947р.- 14.09.1993р.)

Крик чибіса

Лесі Українці

І навесні, у мареві смеркання,
І влітку, коли змовкнуть солов'ї,
У луках птаха нас стріча ячанням
Коротким, мов запитання: чиї?

Чиї сини? Якого батька діти?
Що в думках ваших – сонце чи пітьма?
Прийшли ви розділити й володіти,
А чи добро посіяти в умах?

Чи справді тамерланів внуки ниці,
А чи Атланти, що тримають дім?

Питає чибіс, неспокійна птиця,
І б'є крильми в запитанні прямім.

В яких глибинах воду п'є коріння
Те, що тримає вас на цій землі?
Що кличе вас за перевали сині?
Що вам болить? Які печуть жалі?

Чиї ви діти? Що по вас лишиться
Порогам отчим, дочкам і синам?
Чи глупа ніч, чи глибочінь криниці?
Питає птах. Відповідати нам.

Людмила Овдієнко
(01.05.1948 – 14.08.2015)

* * *

Минає все, хоч протестуй, хоч злись,
Ти знаєш, милий, я не вірю все-таки,
Що за простим законом діалектики,
Так само промину в тобі колись.
То це і ти в мені, виходить, теж
Відмолодієш щедро і весняно
Обіймами, надіями, піснями
Віддаленієш тихо і минеш?
До інших прийдуть наші імена
Теплом цілунків на уста-озерця,
І стомиться моє нарешті серце
Тебе щодня бламати: «Не минай».
Не обіцяй, не запевняй. Не час.
Я і без того, подивись, щаслива,

І пригортаю, мов дітей, хвилини,
Якими вічність наділяє нас.

* * *

Відшаленіла березнева повідь,
і Ворскла стала тиха, наче сповідь,
та в кожній хвилі, що тече спрокволу,
приховану вчуваю непокору.
А я піду не кваплячись до міста
по вулицях довірливо-розхристаних,
по сутінках, що спопелити можуть,
і теж, як річка, з берегів виходжу.
Ген-ген мій берег,
За тими ночами,
Від котрих я давно уже відчалила.
І вже тепер ніскілечки не страшно:
Стаю я не старішою, а старшою.

Давно замерла дика пісня повені,
а я ще досі музикою сповнена.

Радість – ближньому

Природа сильна,
може досхочу
косою зливи хлібний лан косити,
але в біді людину воскресити
лише самій людині по плечу.
Добро цвіте на ґрунті співчуття,
на спілкування вищій таємниці,
коли десятки, а не одиниці
приходять світло у твоє життя.

І залишають в ньому чистий слід,
який роками світиться, не гасне.
а спогади всміхаються так ясно,
мов не торкався їх розлуки лід.
Хороші люди у моїм житті
саму мене ніколи не лишали:
підтримували, лаяли, втішали,
прощали.

І спасибі їм на тім.

Я прагла бути схожою на них,
а згодом і дітей своїх учила
дивитися відвертими очима
у вічі друзів, дальніх і близьких.

Природа сильна:

розчерком простим
безхмарне небо хмарами обвіша.
Але людина все одно сильніша –
уміє радість ближньому нести.

* * *

Просилася душа до тебе слізною.
Я їй: «Не смій!» - заборонила грізно.
Вона: «Втечу! Розлука гірше смерті».
Що ж, у поетів душі дуже вперті.
І якщо ти не встиг дверей заперти –
То поспіши, інакше буде пізно.

Зінаїда Олексенко
(нар. 17 грудня 1948р.)

Осінній сонет

Мов повний келих, осінь золота,
Небесна синь видзвонює крилато,
І мають в небі хмари-пташенята,
І ще птахи не кидали гнізда.

Тугі плоди схиляють плечі віт,
Зерном добірним повняться комори.
Немов жоржина, у росі, надворі
Така пора насичена стоїть.

Іще гарячі дня, та ночі холодніші,
Ще грає кров, та рідше і тихіше,
Важкий екзамен – зрілості печать...

Віддати все, що маєш, а по тому,
Відрізавши минуле по живому,
Усе з нуля, по-новому почать.

Кредо

Я – жінка, мати, берегиня
Народу, роду і сім'ї.
Як кожна донька України,
Несу свій хрест і хрест її.

Я сильна отчою землею,
Вона – найбільша благодать.
Не розлучить мене із нею,
Її у серця не віднять.

Бог наділив мене любов'ю
По самі вінця, по краї,
Що ані в славі, ані в горі
Не владна розгубить її.

Я нею землю огортаю,
Обігриваю рідний дім,
Дітей рощу, пісні співаю –
Увесь мій світ стоїть на тім.

В собі довіку не зречуся
Плекати ласку і добро,
Щоб біля мене добрим людям
Надійно й радісно було.

О, не ревнуй мене, коханий,
До всього світу, я – твоя:
Твій затишок і твій світанок,
Дитя і пісня солов'я.

Та берегинею народу
В часи щасливі і сумні
Несу свій хрест, як нагороду
Що Богом послана мені.

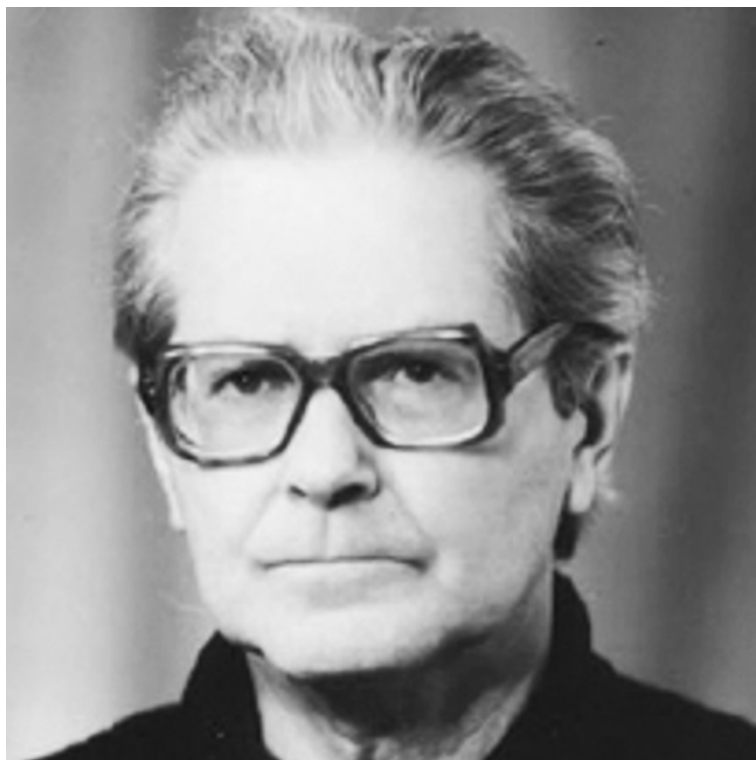
Весна

І знов
спокусниця-весна
з життям у змові –
п'янить не келихом вина –
вином любові.
Їй байдуже, що йдеш одна
на схилі літа.
Любові сила чарівна
у серці квітне
до всього світу
до зела,
до сонця ласки.
Весна!
Веде тебе вона
як фея, в казку.
І забуваються роки
у скронях, кроках...
Бо є весна.
І світ такий

Зеленоокий!

Петро Ротач

(1925 – 2007р.)

* * *

Чого нам в світі треба?
Не заздрощів, не лжі.
Для праці – рук, а неба –
Для духу, для душі.

І доброти немало.
І діточок, які б
В чуже не заглядали,
А дбали чесний хліб.

Щоб серце не боліло
З принижень і невтіх,
Щоб працювати хотілось,
А вмерти – між своїх.

Прозріння

Я йшов між чорної злоби.
Круті, круті дороги слались.
Обіч хилилися раби,
А горді рідко зустрічались.

І я був довго ницім теж,
Бо ніс печать чужої волі.
Але прозрів – і тих одеж
Спалив ганьбу на ріднім полі.

Й тепер нелегко йти мені,
Але з душі тягар звалився.
Благословляю я ті дні,
Коли до правди прихилився!

Мазепине поле

Розцяцьковане поле стовпами
Там, де битва Полтавська гула.
Ті стовпи і тепер ще над нами
Височіють, як символи зла.

В полі вітер шумить соняхами
Де лежать Гордієнка орли.
Придавило їх кості стовпами,
Що москвини сюди привезли.

Де німують петровські редути,
В наше небо здійнявшись, мов креп.

Хтось волає: там волі не бути,
Де немає одважних мазеп!

Нас минуле гука до покути,
Та душею ми стали малі.
Віковічна московська отрута
Розлилась на полтавській землі.

У Полтаві колона недолі
Височіє, мов зрадництва знак.
А з могили на славному полі
Посила нам з докором козак:

- О якими ж вас вразить словами,
Щоб ви горді і мужні були!..
Сумно вітер шумить над полями,
Де Мазепині діти лягли.

* * *

Ми в світ приходимо на свято
Чи просто так, на маяття?
На світі є що проклинати,
Якщо не вірити в життя.

Серед неправди і облуди,
Де торжествують ситі й злі,
Все ж є добро, і горді люди,
І правда вічна на землі!

* * *

О, скільки їх – убого-сірих,

Сліпих, неначе ті кроти,
Живе без гідності і віри,
І без найвищої мети.

Що їм недоля України?
Перед сусідом за срібляк
Вони уклякнуть на коліна
І волю віддадуть за так.

Що їм духовності висоти
Й пророцтво Кобзаревих дум?
Дай, Боже, ницість побороти
І обійти ганьбу і глум!

1993

Рідній мові

Не скажу, що ти краща
Між всіма багатьма.
А скажу, що ти щастя
Або й доля сама.

І скажу, що була ти
Мені втіхою з втіх.
Не здолають пілати
Мову предків моїх!

Я багатств не добавив
До словесних наук.
Просто жив я і славив
Дорогий мені звук.

В звуковім розмаїтті –
На всі суцї світи –
В цім жорстокому світі
Не загубишся ти.

Будеш Божим дарунком
На трагічній межі.
А ще – вірю! – рятунком
Українській душі.

Україні

Свою Україну любіть!..

Т.Г.Шевченко

Моя любов до тебе – це мій біль,
Що не дає душі спокою.
І ваш це біль так само, що рікою
Тече по Україні звідусіль.

Він морем став ввібравши ручаї
Народних бід в жорстоку пору,
Він витік із страждань голодомору,
Коли співали мертвим солов'ї.

Не знаю я, чи страдниця така,
Як ти, ще є на цілім світі.
Мороз північний бив тебе на цвіті,
Карала царська й сталінська рука.

Століттями у мороці пільми
Нас грабували, зашморгом душили,
Та пророста з гетьманської могили

Глибинна пам'ять – й нездоланні
ми!

Ми нездоланні, бо з нових століть
Жадана сходить зірка волі,
Бо між проклять і Богові, і долі
Рятує нас Шевченківське «любіть».

В тім слові одному, нам заповіт:
Не втратить віру в перемогу,
І в те, що ставши на святу дорогу,
Піднімемо ми український цвіт.

Моя любов до тебе, і твоя
І наша всіх, братове, буде вічна,
Якщо з страждання виросте стоїчний
Героя образ, а не холуя!

1990

Володимир Слєпцов
(20.05.1961р.)

Вітряки

Крізь легенди,
Казки й небилиці
За край світу
Летять вітряки –
Велетенські,
Озорені птиці...
Й тільки
Помах прощальний
Руки...

Людам ви
Вже давно відслужили
І забули

Духмяність зерна.

Відпочинок?

Ну що ж –

Заслужили!

Але

Спомин

Сльозою

Пройма...

Вітряки...

Диваки легкокрилі...

Роки...

Вже не для вас.

Он музеї відкрили –

Доганяйте

Вітрів,

Вітряки!

Запитай сам себе

Озирнися

На свій

Слід

У розвої літ:

Що на нім росте –

Любисток

Чи колючий глід?

Озирнися

На свій

Шлях,

Що проліг в полях:

Там пшениця
Колоситься
Чи бур'ян у тлях?

Подивись
В своє
Минуле:
Мила, відгукнись!..
Як обізветься
Відлунок –
Долі усміхнись.

А як тиша
З давнини –
Сам себе кляни:
Не вдихнув
Ти в юне серце
Теплої
Весни!

Поезія

Під сонцем і небом,
Між променів жита,
Де в ніч заплітають пісні солов'ї –
Повсюди поезія
Щедро розлита,
Зумій лишень
Серцем
Відчути її.
Красу неповторну із неї зіткати –
Із подиху вітра,

Із квітів і трав...
Щоб так спалахнути
І так написати,
Як, може,
Ніколи й ніхто
Не писав.
(1991)

Чесць
Удихаючи
Весни
У груди,
Йду між люди –
Свої ж бо, рідня.
І себе роздаровую всюди.
Цим живу,
Цим щасливий щодня.

Я у Всесвіті –
Лише краплина,
Що згоряє на часу вогні.
Коли скажуть про мене:
Людина! –
Більше
Честі
Не треба
Мені
(2003)

Крикуни
Чом сумуєш, небого,

І сльоза на щоці?
Бо ні з сього, ні з того
Нас обсіли старці.

Що тепер з нами буде,
Знає лише Христос...
Чи нащадків Іуди
Проженем хоч якось?

Щоб злодюг у кайдани,
У собі вбий раба.
Але скрізь на майданах
Лише лемент:
«Ганьба!»

Он кричать:
«Катастрофа!
Ми спалили мости!»
Та ніхто на Голгофу
Не збирається йти.

Завелись в Україні
Ось таки крикуни...
Доведуть до руїни
Нас,
Їй Богу,
Вони
(2002)

На базарі
Сьогодні є все на базарі:

Олія, сметана і мед.
Музика рве струни гітарі,
Торгує книжками поет.

А он інженер із заводу,
Де батько трудився колись,
Ситро розливає і воду...
Як швидко цьому він навчивсь!..

Розклав хомути і підкови
Завклуба сільський на землі,
Учитель англійської мови
Взуття пропонує мені.

Які тут потужні ресурси!..
Чого не почувеш ти тут!..
«Мій вчиться на третьому курсі –
В базарний вступив інститут».

Болить моє серце,
Я лину
До сонця, що світить з-за хмар.
Хутчіше прямуй, Україно,
На ринок,
А не на базар!
2004

Віра

Як важко,
Вітчизно,
Тобі,

Величава...

Насіли, як гнус, вороги...

Та з нами отецька відвага і слава...

І з нами

Високі боги!

Я вірю:

Поляже

Поганське

Поріддя.

В три шиї його поженем.

Зі сходу Донбасу і курортного Півдня.

І шаблею,

Звісно,

Й вогнем.

Це треба Україні,

Це треба Полтаві.

Це треба мені і тобі!

Аби на полях колоски золотаві

Повік

Не хилились

В журбі!

2016

Анатолій Сазанський
(14 листопада 1952р.)

Пелюстка прозріння

Моя Вітчизно! Дівчинко убога...

Нащо ти на цю оргію прийшла

І рученятко тягнеш від порога

До ситого і п'яного стола?

Нащо ти на цю оргію зайшла?

До прокурорів, крамарів пихатих,

До президентів п'яних і глухих...

Нащо ти хилиш голову до ніг

Кривавих доморощених магнатів?

Вернись, убога, до убитих хат.
Майбутнього нема у псів лукавих!
На згарищі потрощених палат
Поїсть вогонь пілатів і царят –
Все стане на круги... воскресне
й кане...

Ти не заходь до склепищ золотих,
Там трупний сморід в бархатних оздобах,
І росوماхи у людських подобах
Білюють співвітчизників німих –
Ти не заходь до склепищ золотих!

Іди між люди, дівчинко моя,
Хай не регоче над тобою Каїн...
Пошли до біса увесь світ лукавий –
І йди між люди, дівчинко моя!

Остання пелюстка

Від хмар до надр, від заходу до сходу
Лежить пільма велика на Землі,
І правнуки розп'ятого народу
Повзуть кудись на маслаках колін.

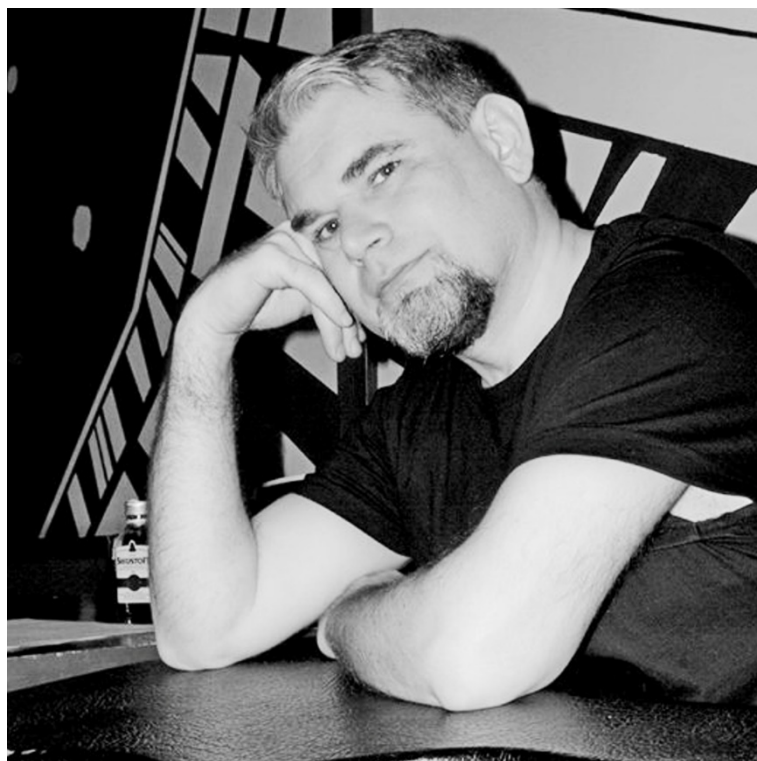
Кудись... повзуть...

блажен хто іще вірить!
Блажен стократ, хто із колін встає!
Допоки тліє Віра – ми ще є, -
Ми живемо, допоки жиє Віра!

Єднаймося! Із самих крайніх хат,
Куди загнали українців люті,
Виходьте, усміхаючись, між люди –
Хай упізнає брата кровний брат.

Єднаймося! Попалено мости...
Над нами хмар густі, похмурі грати.
А нам іти. Єднаймося, брати,
Аби страшне гадюччя розірвати
І Волю-нареченоньку обняти.

Віталій Солоний
(6.07.1972)

Добрий вечір мамо...

Телефон старенький, і простий рінгтон...

Блимає зарядне, ніч відгонить сон.

Хоч би смс-ка, хоч один дзвінок.

Як ти там рідненький? Як ти там? Синоч!

Добрий вечір, мамо, в мене все нормально!

В мене вірні друзі, справжній командир.

Не хвилюйтесь мамо, з нами все нормально.

Скоро вже додому, скоро буде мир...

Заспокойтесь тату, скоро вже приїду.

Підлатаєм хату, побудуєм хлів.

Не хвилюйтесь тату, поцілуйте маму!

Пам'ятаю вдома смачно пахне хліб...

Віддзвеніло літо, сінокіс, жнива.
І волошки в жито осінь заплела.
Крига на Покрову затигла ставок ...
Як ти там, рідненький? Як ти там? Синоку!

Добрий вечір, мамо, в мене все нормально.
Пригорни бабуню, хай живе сто літ!
Дуже вдячні хлопці за сушені вишні.
Від усього взводу передай привіт!
Передай вітання і малій сеструні.
Вже така красуня виросла струнка.
Повернусь додому привезу гостинців.
Зустрічайте мамо вдома козака!

З грушами і медом на столі кутя.
На Різдво колядки, бо таке життя...
Під ікони дідух ставлять у куток...
Як ти там, рідненький? Як ти там? Синоку!

Заспокойтесь тату. Трохи зачепило.
До весілля швидко рана заживе.
Заспокойте маму, хай вона не плаче.
Лікарі тут вправні, буде як нове.
Не хвилюйтесь тату. Скоро вже додому.
Я вам там на пошту фото надіслав.
Сталось все так швидко, отаке кохання!
Так що вже додому їду я не сам!

Добрий вечір діду! Діставай медалі!
В мене «За відвагу» є така одна!

Не хвилюйся діду скоро вже приїду,
Вдягнемо на свято разом ордена...

На Покрову, на Покровоньку

На Покрову, на Покровоньку
Та й їхав козак додомоньку...
На Покрову, на Покровоньку
Їхав з Хортиці додомоньку

А на конику вуздечка
Вже до хати недалечко
А на конику підкови
Жде, чекає чорноброва
Зайшов в хату шапку скинув
А дівчина раптом зблідла
Чого зблідла? Не чекала?
Тебе тричі поховала...

Як цвіла на Пасху вишня
Того року заміж вийшла...
Не сама я вже козаче...
В запічку дитина плаче!

Натягнув на очі шапку
Мовчки опустивсь на лавку
Вийшов з двору, коня вивів
А до вечора посивів...

Неси мене вірний конику
Тай на Хортицю додомоньку
Благослови Божа Мати

З ворогами воювати...

На Покрову, на Покровоньку
Та й їхав козак додомоньку...
На Покрову, на Покровоньку
Та й на Хортицю додомоньку

А на конику вся збруя
Геть посічена об кулі
А на конику попона
Та й від крові вся червона...

На Покрову, на Покровоньку
Та й їхав козак додомоньку...
На Покрову, на Покровоньку
Та й на Хортицю додомоньку

НЕ ПЛАЧ, НЕ ПЛАЧ, ДІВЧИНКО! НЕ ПЛАЧ!

Ордени і медалі – не суттєві деталі,
А життя іде далі нема часу на страх...
Ці тендітні дівчатка на війні від початку,
Вистачає відваги у дівочих серцях!

Не плач, не плач, дівчинко не плач!
Завтра ранок прийде знов...
Не плач, не плач, дівчинко не плач!
Бережи свою любов!

Вийшла з ладу машина, геть повитерлись шини,
По розбитих дорогах, цілу ніч «на ногах»
І пишаються ними бойові побратими,

«несуттєві деталі» на дівочих плечах...

Від страшної навали дім крильми затуляли,
Зачекалася вдома на них дітвора...
Стильні туфлі і джинси замінили на «піксель»
На війні досить горя і мало добра...

На світлині усмішка... засоромилась трішки...
До парадної форми не звикнеш ніяк.
У відпустку до дому, і на кітелі повно
За відвагу і мужність військових відзнак!

Герої залишають нам життя

Герої гинуть втім числі й за тих,
хто їхньої загибелі не вартий
за тих, хто заробля на їх смертях
і збільшує свою ганебну вартість,
герої гинуть саме через тих,
що не вартують навіть їх мізинця,
але живуть у пам'яті для всіх
хто квіти їм приносить наодинці...
герої йдуть і залишають слід,
і спомини і посмішки щасливі..
і навіть через збайдужіння лід
вони дають живим наснаги й сили!
герої гинуть бо таке життя
хтось скаже «та воно того не варте»
герої йдуть з життя без вороття
без страху відстоявши свою варту...
герої гинуть в тім числі й за тих
кого навіть не знали особисто...

герої залишають нам життя,
безцінний дар жертовно й
безкорисно

Сонет

Сипле білим сито з рукава
На столі у борошні качалка
Хтось сказав що хліб то голова
(Бо у нього жінка не полтавка! НЕ НАТАЛКА)

Бо не лише хлібом світ живе
Із картоплею, печінкою, грибами,
З вишнями, із сиром і щавлем
Це ВАРЕНИКИ! (не плутати з «губами»)

Із пухким і масляним бічком
Жовтий, із цибулею, в сметані
Із макітри вигляда тишком
І з полумиска (дай Боже не останній!)

І щасливий я що тут живу!
За Полтаву і вареники порву!

На Андрія воском вилила...

Я свяченим воском вилила
Свого судженого-милого
За порогом стала вже зима...
А з походу козака нема
За порогом стала вже зима...
А з походу козака нема

Я сорочку йому вишила
Під іконами залишила
Всі йдуть парами а я сама ...
А з походу козака нема
Всі йдуть парами а я сама ...
А з походу козака нема
Покладу у скриню дзеркало
Розтривожилося серденько
Від Покрови аж і до Різдва
Звістки від коханого нема
Від Покрови аж і до Різдва
Звістки від коханого нема
Проліта сніжок за вікнами
Раптом чую хвіртка рипнула
Я з прожогу в сіни вибігла
Цілувала свого милого
Свому щастю віри не йняла
Свого судженого обняла

Понад вербами між хатками
Ходять парубки з колядками
Я сватів на свято прийняла
Рушники із хлібом подала
Свому щастю віри не йняла
Свого судженого обняла

* * *

На ранок проліски розкидало в саду
Мов зорі по засніженому небу
Прийшла весна та на мою біду
Вона, на жаль, сама прийшла... без тебе

А може й не на жаль, а навпаки
Тобі весна щось гарне подарує
й мені у своїм горі невтямки
що моє щастя теж уже мандрує

Уже спішить і квапиться чимдуж
Босоніж по проклянутій травиці
І по тонесенькому склу калюж
Несе букетик квітів у правиці

І теплим поцілунком у щоку
Обіймами раптово мене звабить
Заполонить теплом свого єства
І змусить знов мене від щастя плакати!

Іван Стешенко
(1874 – 30.07.1918р)

Квітка на могилу Шевченка

По всій Вкраїні, наче чари,
Пісні, Тарасе, ти розлив...
Се ти, що рідному розвою
Зложив початок нерушній!
Се ти, що піснею дзвінкою
Наш скарб розбуркав віковий.
Що на всьому людському світі
Розніс в живучій течії
Плачем та правдою політі
Пісні могутнії твої.
Се ти, що славу нашу знову
З давен далеких воскресив.
І власним генієм високим
Всьому всесвіту з'ясував,
Що наш народ з чуттям глибоким
Ізнов ожив і знову встав!..

Ім'я твоє, велике, ясне,
По віки-вічні буде жить
І світлом гарним, світлом щасним,
Мов сонце, світові світить

* * *

«Вже квітка наша одцвіла!» -
Мені казала ти журливо,
І линув сум з твого чола,
І в серці віявся вразливо:
«Вже квітка наша одцвіла!», -
І одцвіло ясне минуле,
І уплило чистіше скла
З-під білих віт далеке, чуле.
Але хіба ніколи знову
У ризу білого срібла
Воно не вдягнеться чудову?
Хіба минуле золоте
Уже ніколи не воскресне,
І щастя нам не зацвіте,
Як райське дерево небесне?
Хто скаже «ні»? Коли твій жур
Не легкій гість душі слабої,
А непохитний серця мур,
Де захист ми знайшли обоє,
Де не лякало б нас життя
Жорстоким нападом на долю,
І звідки б ми без каяття
Пішли на бій за нашу волю, -
Коли це так, - печаль мала –

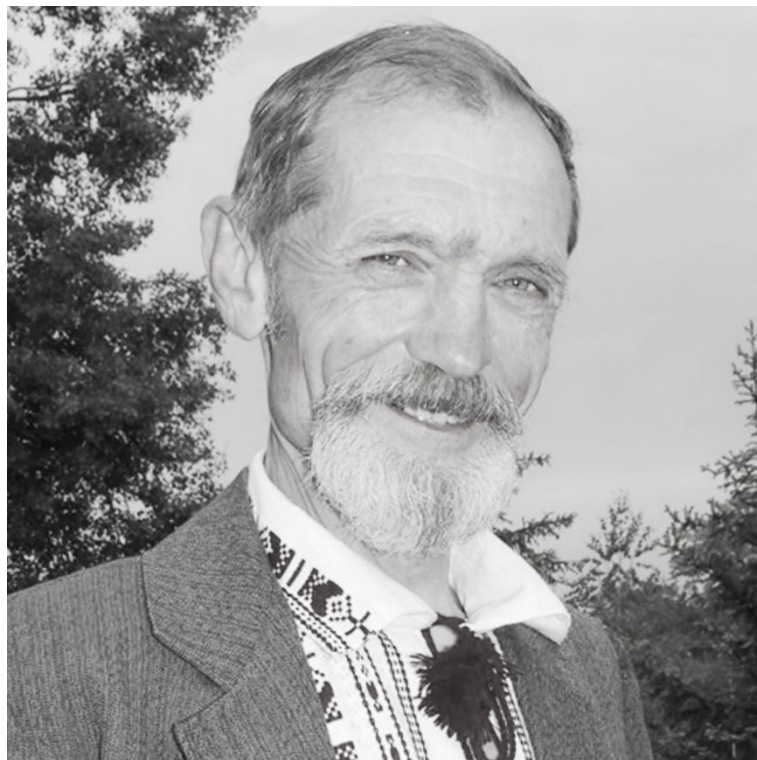
Ми маєм проти неї ліки:
Хай липа наша одцвіла,
Та серце зацвіло навіки!
1916

Борцеві

Кругом пітьма... В ярмі раби...
Кругом народна плаче туга.
Ударом тяжкої судьби
Кується чесності наруга.
Кругом несили мертвий дзвін
Руйнує покій, сипле болі,
І під пожежою руїн
Останній промінь гасне волі!
А ти, величний, повний сил,
З душею гордого титана,
Що дужим махом вільних крил
Хвилюєш глиби океана,
Що міг би в руки взять стерно
І повести байдак народний
У пристань ту, куди давно
З нудьгою рветься ум свободний, -
Ти, повний власного чуття,
Припав єси до забуття,
Не завважаючи нікого,
Ти утонув єси, зомлів
І поховав велику силу...
Гей, встань, борець! Збирай борців,
Буди народную могилу!
Покинь ланцюг дівочих рук;
Голубінь ніжних срібні сіті!

Здави бентежний серця гук...
Вгаси чуття вогнем налиті
І, взявши зброю мужніх дум,
Полинь туди, де стигне січа,
Де ллється океаном сум
І кров жіноча й чоловіча.
Прокинсь, борцю! Бо буде страх,
Коли народ, піднявши чоло,
Без тебе стріне райський дах
І, подивившись навколо,
Побачить, як його борець,
Що не дививсь на королівен,
До ніг дівочих склав вінець...
Це буде страх, що смерті рівен!
1916.30.11

Віталій Чепіжний
(1948р)

Сенсу існування не збагнеш
Навіть коли вже до краю ближче.
Всі мене питають: як живеш?
І ніхто не запитав: навіщо?

* * *

Нестерпний тиск буття
Вичавлює із нас
Закоханість в життя
І до землі згинає.
Стиха гаряча кров
У цей потворний час
І нестійка любов
Непевних залишає.
І за якісь роки
Веселі юнаки
Понурими становляться дядьками.

Впирайся цій біді!
Ми доти молоді,
Доки вогонь кохання поміж нами!

* * *

А час не тільки лікар. Це вогонь,
Що спалює без жалю і скорботи.
Все, що недбало випало з долонь,
Полишено без нашої турботи.
Щось за роки розвіє на пісок,
А дещо не торкатиме віками,
Як пожовтілі аркуші книжок,
Старанно переписаних ченцями.

«Грибний» сонет

Вирушаймо у ліс! Нас чекають скарби
О чарівній порі падолисту.
Там зростає врожай, що не знає сівби,
І повітря прозоре і чисте.
Шурхотять під ногами м'які килими –
Ледь помітні у хвої горбочки.
А під ними сховались грибочки,
За якими з тобою і їхали ми
Вдовольнити нарешті бажання
Негаласливого полювання.
Не повіриш собі, що така голубінь
Може бути осіннього неба.
А коли ще й натрапиш на білі гриби,
То вже більше нічого й не треба!

* * *

Коли господній гнів у Вавілоні
На різні мови людство розділив,
Незмінними лишились мідні дзвони,
Гудіння вітру і пташиний спів.
Ще людство слова музики не знало,
А вже в повітрі музика жила.
Вона з віками стала досконала
І до небес людину підняла.
Це, мабуть, шанс, який дає Всевишній,
Так необачно втрачений колись,
Щоби створіння суєтні і грішні
Крізь музику до нього піднялись
І осягнули простори безмежні,
Що вище незбудованої вежі.

Філармонійне, або слухаючи Альбіноні

Меланхолійний плач віолончелі
Чарівним щемом накриває залу.
І раптом скрипки «піднімають» стелю
Так, ніби їм стає повітря мало.
І неквапливим гулом океану
Акорди старовинного органу
FortE piano, і fortE piano.
Як міг маловідомий композитор
Усю красу, усю трагічність світу
В таку пресвітлу тугу перелити?!
Якась волога застеляє очі,
Коли звучить «Адажіо» магічне!
Зникає все. Лише душа тріпоче.
Маліє суще. І панує вічне!

«Спочатку було Слово...»

Спочатку було Слово. Ноосфера
Ледь обіймала молоду планету,
Та вже з часів далекого Шумеру
Серед людей з'явилися поети.
Відлюдні диваки... Понад загалом,
Стурбованим буттям і виживанням,
Вони уперто Слово шліфували,
Зробивши це метою існування.
І навіть мови, що давно померли,
Нам залишили поетичні перли.
І ця химерна справа нескінченно
Тримає нас у вічному полоні,
Народжуючи геніїв і епігонів –
Єрато! Не покинь цих навіжених!
Вже все давно написане про все
На всіх, які лише можливі, мовах.
Та все струмок твоїх думок несе
І залишає на папері слово.
Це – ніби застарілий, звичний біль.
Солодка мука – написання віршів.
Ти все перегортаєш у Собі,
Аби вони читалися не гірше,
Аніж у тих, кому також свербить.
Вловить цю благословенну мить,
Відчути подих творчого екстазу
І збудувати бездоганну фразу.
Щоб вразити хоча б своїх – найближчих.
Солодка мука – написання віршів.

Сонет до волі

Цей край ніби Господь поцілував –
Лани родючі і ласкаве море,
Широкі луки в розмаїтті трав,
Рясні садки і несуворі гори...
Та от з народом не усе як слід.
Та чи народ? Населення без гурту.
Кремлівський горець так ламав наш рід,
Що виховав із багатьох манкуртів.
Земляче! Легко долі не корись!
Працюй! Радій життю! І прагни волі!
Були ж у нас в історії колись
Холодний яр, і Січ, і Гуляй-поле.
А світлого майбутнього не мають
Нездари, що минуло не знають.

Проти «зради» в головах

Можливо, це не кращий час,
Та іншого не буде в нас,
Тому не піддавайся смутку –
Будівля зводиться не прудко.
Журба і смуток – два гріхи
У них немає конструктиву.
До світу щиро усміхнись,
Як сонце в небі після зливи!
Живи для себе і людей
Працюй, рости в собі людину,
Виховуй в радості дітей –
Тоді все буде Україна!

Сонет до «руськоязичних»

І сміх, і сум бере з отих дядьків,

Що б'ються за російську в законі.
А вип'ють чарку-дві - то залюбки
Співають «Розпрягайте, хлопці коней».
Бо їх коріння – на оцій землі,
Та згодом вже «великі вчителі»
Привчили розмовляти кострубато
Лише на мові «сєверного брата».
Нас нібито нечистий поділив
На «западенців» і на «москалів».
Ми тим скоріше злагоду знайдем,
Коли у мові будемо єдині.
Бо вже ж не в Малоросії живем
І не в УРСР. А в Україні!

1933

У вихорах сивин
край неба просінь,
де журавлі
прощально щось крячуть.
За літом —
несподівано так осінь,
а я випростуюсь
щоби зростать.
Все борсаюсь
немов плавець на морі,
що гребні дола
бурхливих хвиль.
Міщанства пути
розриваю вкотре,
хоч нестачає
вже моїх зусиль.
Щодень в напрузі
м'язи тіла й мозок...
О, скільки ще не вистиглих

плодів!..

А осінь розсіває
 темний морок,
Січе вітрами
 вітряків-дідів,
які звели до неба
 руки-крила
І прагнуть волі,
 ніби журавлі.
Іду до них, щоби набратись сили.
Я з ними ріс
 на цій святій землі.
Хай осінь шарпає
 мене за поли,
Хай вітроган
 нахабно в груди дме,
Я буду засівать
 своє духовне поле, -
Можливо, хтось
 плоди зростань пожне.

Одвічне коло

Відтужить осінь сивими вітрами,
Останній лист обтрусить у гаях,
Застогнуть сніговії над полями
Простеле грудень затверділий шлях.

І хоч обірветься пісень струна,
Й самотньо муза в тузі заголосить,
Та буде знов у відзвонах весна –

Полишить хтось автографи на росах.

А поки що б'ю молотом граніт,
Дописую анкету на тернищах,
Землі вклоняюсь, що плекає цвіт
І повнить доли стиглим материнством.

Життя лиш раз дається людям всім,
Його не повторити вже ніколи.
Та вищий зміст життя передусім –
У благородстві душ, в одвічному колі.

Іду з життям, щоб пісня не померла
Для мене пісня, ніби поклик долі, -
Моє натхнення, дум стрімкий політ
Я йду із нею по життєвім полю
Й не зражду їй до скону своїх літ.

....

Люблю я щире українське слово,
Яке пройшло крізь збурення віків

....

Люблю я слово соковите, рідне,
Дотепний жарт і вистук каблуків,
Народну думу й задушевну пісню,
І звичаї, й обряди земляків.

....

Я йду життям, щоб пісня не померла,
Мого народу то жива душа.

Наталка Фурса

(нар.в 1964р, 6 жовтня)

Листи в майбутнє

Диптих

1

«Атож, я напишу тобі листа.

Вода текла. Спинилася.

І став

прикрив лататтям стомлене обличчя.

Не маска – просто очі зріли сон,

не щит, не втеча, навіть не полон, -

а спокій, що гамує протиріччя.

Десь у глибинах жевріло життя:

Засмоктувало в мул чуже сміття

й виштовхувало ряску на поверхню.

Лілеї чахнули, під лемент жаб

студила осінь жар спокус і зваб,

а небеса трусили воду мертву.

Важка вода. Легенька длань листка,

що пам'ятає, як текла ріка:
він мріяв поплисти за течією,
та зупинила заводь ставкова...
І де тепер ота вода жива,
яка творила власну одіссею?

Атож, я напишу тобі листа.
Ріка не змерзла, льодом вкрився став,
і лист угруз у ньому теплим тілом.
А десь далеко виткнулось з глибин
і засльозилось поміж сніговинь
джерельце, що вмирати не хотіло.

2

Я напишу тобі листа – про те,
що сонях сонця в грудні не цвіте,
але не вір, що не цвіте ніколи;
що річка взимку стишує ходу -
як той бігун, що переводить дух
перед новим, щоразу важчим, колом;

про те, що не повсюдна ця зима
і не для всіх холодна і німа
(найважливіше мовиться не в спеку),
а те джерельце, що не замерза, –
скупе і непомітне, мов сльоза,
але ж сльоза пече сильніше пекла!

Я напишу тобі листа – в сніги,
які ховають межі й береги
і прикривають занімілі руки

деревам, що в оголеність відверть
щоразу поринають, як у смерть,
світ не лякаючи порожнім звуком.

Я напишу тобі листа про те,
що помирає лиш легке й пусте,
а справжнє – переходить в інший вимір:
там з кожним колом підроста – ціна,
там небо – вище,
й глибша – глибина,
там рідних менше й менше
між чужими...

* * *

Моя любов минає не минаючи –
повільно осідаючи в ночах
і днях моїх, вона там творить твердь,
перед якою відступає смерть,
бо як свіча жертовна, незгораюча,
вона здолала страх
і терпить Страх...

Моя любов минає, не лишаючи
мене у самоті на глум, чи суд
нелюблячих, які спиняють мить, -
вона в мені страждає і болить,
добро від зла невтомно відділяючи
і живлячи не явлену красу...

Моя любов минає, повертаючи

мене, вже преображену, у світ,
який не знає, що таке Любов,
який не хоче знати нас обох...
В якому я минаю, наближаючись
до Неї – крізь загати днів і літ.

* * *

Кров загуса – свіча не гріє руки,
коли вони вже кольору свічі...
Бабуся, мама, донечка, онука –
жіноча в'язь брунькується вночі.
Онука, доня, матінка, бабуся –
життєвий сік воложить навіть цвях.
І те, що любиш, –
те уже не мусиш,
і те, що мусиш –
любиш до кінця.

Десь чоловік сльозу тамує в оці,
Затискуючи зброю у руці, –
він місить глину на людській толоці,
кривавлячи початки і кінці.
Дід, батько, син, онук –
холодні ланки,
допоки їх вогонь не припіка
тієї жінки, що у їхні рани
тече і витікає – мов ріка...

* * *

Він ще віки водити буде нас –
пустелями, морями, болотами,

аж поки гору здійме перед нами
і - Сина на розп'яття нам віддасть.

І доки не струхлявіють хрести,
і доки кров не здійме з плащаниці,
ми будемо по-рабському молитися...
А потім власні заболять хребти.

І отоді відступить давній страх,
А ми тоді відступимось – від Нього.
Для віри досить хліба дармового,
а для Любові – мало і Христа.

Не зманеш раєм втомлених і злих –
вони ламають костури і крила.
Ридає Бог – від болю і безсилля –
і золотить сльозами куполи.

* * *

Народ отой в пустелі сіяв кров
аж сорок літ. Та врешті,
повернувся
у землю, де обіцяна Любов
зійшла на нього в образі Ісуса.

Ховався шпиль Синайської гори
в туман й губив пророцтва Саваофа.
Але коли Мойсей з ним говорив,
іще віки лишались до Голгофи.

Та уродили й на святій землі
лихі плоди невільничої крові...
Із рабства він виходив сорок літ

А скільки ж треба, щоб сягнуть
Любові?

Яку пустелю треба подолать,
Щоб вирізнить Месію –
хоч по зросту?

А треба же було тільки розпізнати
Той Божий дар
протягнений як костур
усім...

Тепер розп'ята на хрестах,
нікому не дістанеться даремно...
В пустелі всіх єднає в натовп страх.
А до Любові кожен йде окремо.